

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/422/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417203535
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1417203535.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci manželky/matky: H. B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom S.H. Y. XX, X. B. , zastúpenej: JUDr. Marcel Habrman, advokát, Tajovského 12, Nové Zámky a BAJO LEGAL, s.r.o., IČO: 36 860 581, so sídlom Landererova 8, Bratislava a manžela/otca : H. V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. údolie XX, L., zastúpeného : JUDr. Jana Mikušová, advokátka, so sídlom Wolkrova 25, Bratislava, IČO: 528 647 40 a JUDr. Branislavom Mikulayom, advokátom, Radlinského 2, Bratislava, v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom: P. A., nar. XX.XX.XXXX a H. A., nar. XX.XX.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, za účasti Krajskej prokuratúry Bratislava, Vajnorská 47, na odvolanie manželky/matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 10.05.2019, č.k. 25P/72/2017-537, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutých výrokoch o zverení maloletých detí a zastupovaní a správe ich majetku **p o t v r d z u j e**.

V napadnutých výrokoch o výške výživného na maloleté deti a úprave styku matky s maloletými deťmi sa rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** nasledovne:

Matka je povinná platiť výživné na maloletú P. A., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 08.02.2020 do 15.5.2020 vo výške 250 eur mesačne, za obdobie od 01.09.2020 do 30.6.2021, za obdobie od 01.09.2021 do 31.10.2021 a od 01.01.2022 do právoplatnosti tohto rozsudku vo výške 270 eur mesačne a od právoplatnosti tohto rozsudku vo výške 150 eur mesačne, ktoré je povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám otca.

Matka je povinná platiť výživné na maloletého H. A., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 08.02.2020 do 15.5.2020 vo výške 200 eur mesačne, za obdobie od 01.09.2020 do 30.6.2021, za obdobie od 01.09.2021 do 31.10.2021 a od 01.01.2022 do právoplatnosti tohto rozsudku vo výške 220 eur mesačne a od právoplatnosti tohto rozsudku vo výške 150 eur mesačne, ktoré je povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám otca.

Otec je povinný platiť výživné na maloletú P. A., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 09.07.2019 do 07.02.2020 a od 16.05.2020 do 31.08.2020 vo výške 250 eur mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky.

Otec je povinný platiť výživné na maloletého H. A., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 09.07.2019 do 07.02.2020 a od 16.5.2020 do 31.8.2020 vo výške 200 eur mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky.

Za obdobie júl, august, november a december 2021 sa vyživovacia povinnosť rodičom neurčuje.

Deklaruje sa, že otec za obdobie od 09.07.2019 do 31.12.2019 uhradil matke titulom výživného na maloletú P. A., nar. XX.XX.XXXX sumu 1 000 eur a titulom výživného na maloletého H. A., nar. XX.XX.XXXX sumu 1 000 eur.

Matka je, s výnimkou osobitnej úpravy počas školských prázdnin, oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi každý páry kalendárny týždeň od štvrtka od 16.00 hod. do pondelka nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa do 8.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň od stredy od 16.00 hod. do štvrtka do 8.00 hod. s tým, že otec, ktorý je povinný maloleté deti na styk riadne pripraviť, odovzdá maloleté deti matke v mieste jej bydliska a matka po ukončení styku odovzdá maloleté deti do školského zariadenia, ktoré maloleté deti navštevujú.

Počas školských prázdnin je matka oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi nasledovne:

- počas letných školských prázdnin každý nepárny kalendárny rok od 01.07. od 10.00 hod. do 15.07. do 20.00 hod. a od 01.8. od 10.00 hod. do 15.08. do 20.00 hod. a každý páry kalendárny rok od 16.07. od 10.00 hod. do 31.07. do 20.00 hod. a od 16.08. od 10.00 hod. do 31.08. do 20.00 hod.,

- počas zimných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od prvého dňa zimných prázdnin od 10.00 hod. do 25.12. do 12.00 hod., každý nepárny kalendárny rok od 02.01. od 10.00 hod. do posledného dňa zimných prázdnin do 18.00 hod. a od 25.12. od 12.00 hod. do 02.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod..

- počas jarných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od piatka predchádzajúcemu začiatku jarných školských prázdnin od 16.00 hod. do nasledujúceho piatka do 16.00 hod.,

- počas Veľkonočných školských prázdnin každý nepárny kalendárny rok od 1. dňa veľkonočných prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa veľkonočných školských prázdnin do 18.00 hod.,

- počas jesenných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od prvého dňa jesenných školských prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa jesenných školských prázdnin do 18.00 hod., s tým, že matka maloleté deti prevezme a odovzdá v mieste bydliska otca a otec je povinný maloleté deti na styk riadne pripraviť.

Vo zvyšku sa návrh otca a návrh matky z a m i e t a.

Štátu trovy konania nevznikli.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov MUDr. B. A., rodenej E., nar. XX.XX.XXXX a H.. V. A., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v L. - R. H., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Mestskej časti Bratislava - R. H., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XXX, maloleté deti A.: P., nar. XX.XX.XXXX a H., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti otca s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia, matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej P. A., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 300 eur mesačne a na výživu maloletého H. A., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 250 eur mesačne, ktoré uložil matke platiť k rukám otca maloletých detí, vždy do 15-teho dňa v mesiaci, počínajúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva. Vo výrokovej časti rozhodnutia ďalej rozhodol, že matka je oprávnená á stretávať sa s maloletými deťmi každý páry kalendárny týždeň od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s výnimkou letných, zimných, jarných a Veľkonočných prázdnin, ďalej každý rok od 01.07. od 10.00 hod. do 15.07. do 20.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 16.08. do 20.00 hod., každý páry rok od piatku, ktorý predchádza prvému dňu jarných prázdnin od 16.00 hod. do nasledujúceho piatka do 16.00 hod., každý nepárny rok od štvrtka, ktorý predchádza Veľkému piatku od 10.00 hod. do utorka, ktorý nasleduje po Veľkonočnom pondelku do 18.00 hod., každý páry rok od prvého dňa zimných prázdnin od 10.00 hod. do 25.12.

do 12.00 hod., každý nepárny rok od 02.01. od 10.00 hod. do posledného dňa zimných prázdnin do 18.00 hod. a od 25.12. od 12.00 hod. do 02.01. nasledujúceho roka do 18.00 hod. s tým, že matka maloleté deti prevezme a odovzdá v mieste bydliska otca a otec je povinný maloleté deti na styk riadne pripraviť. Obom manželom uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania vo výške po 186,85 eur na účet Okresného súdu Bratislava IV, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto výroku rozsudku, uctáreň Okresného súdu Bratislava IV upravil, aby previedla preddavok manželky na trovy znaleckého dokazovania vo výške 700 eur, vedený pod pol. reg. D14-81/2018 na účet náhrady správnych nákladov, po právoplatnosti tohto výroku rozsudku a napokon s použitím § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Výrok o rozvode manželstva právne odôvodnil § 18, § 23 ods.1,2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) dospejúc po vykonanom dokazovaní k záveru o splnení podmienok pre rozvod manželstva. Mal za preukázané, že účastníci nevedú spoločnú domácnosť, ani jeden z manželov nemá záujem na zotrvaní v manželstve, manželstvo účastníkov je vážne a trvalo rozvrátené a v súčasnosti si neplní ani jednu zo svojich funkcií, pričom tento stav nevytvára predpoklady pre zdravé rodinné prostredie. Nakoľko rozvod manželstva nebude v rozpore so záujmom maloletých detí, manželstvo v súlade s ustanovením § 23 Zákona o rodine rozviedol konštatujúc, že za príčinu rozvratu manželstva účastníkov považuje rozdielnosť pováh manželov, čo viedlo k ich odcudzeniu.

3. Výroky týkajúce sa úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode súd prvej inštancie právne odôvodnil § 100 C.m.p. zohľadniac, že manželka žiadala maloleté deti zveriť do svojej výlučnej osobnej starostlivosti a manžel žiadal maloleté deti zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždenných intervaloch s tým, že ak by to nebolo možné, žiadal obe maloleté deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti. Pre objektívne posúdenie veci a pre zistenie skutočného stavu ako aj najlepšieho záujmu maloletých detí, súd prvej inštancie nariadil vykonanie znaleckého dokazovania, pričom zo záverov znaleckého posudku vypracovaného Mgr. Martinom Balkom (znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých) a jeho výsluchu realizovaného v priebehu pojednávania dňa 28.01.2019 a 12.04.2019 vyplýva, že obaja rodičia majú dostatočné osobnostné dispozície pre zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté deti, dokážu efektívne výchovne na deti vplývať, obaja rodičia dokážu vytvoriť maloletým deťom vhodné výchovné prostredie na zabezpečenie všetkých ich potrieb aj napriek tomu, že matka reaguje na aktuálnu rodinnú situáciu devalvovaním rodičovských kompetencií otca, čo sa výrazným spôsobom prejavuje aj na samotných maloletých deťoch. Súd prvej inštancie mal za preukázané (znaleckým posudkom, správami z mediáčneho procesu, ako aj ďalšími psychologickými správami), že matka je v konfliktných situáciách presadzujúcejšia, jej majetnícky postoj k deťom výrazným spôsobom narúša aj psychiku maloletých detí, nakoľko u maloletej P. sa prejavuje konflikt lojality, keďže matka na ňu v prílišnej miere prenáša negatívne postoje a emócie v rámci spracovania manželského, resp. rodičovského konfliktu. Konanie matky vykazuje všetky znaky toho, že matka systematicky pripravovala potrebné zázemie na to, aby definitívne znemožnila akýkoľvek kontakt otca s maloletými deťmi - po rozchode rodičov spočiatku umožňovala stretnutia maloletých detí s otcom, neskôr realizovali striedavú starostlivosť, s takýmto modelom zabezpečovania rodičovskej starostlivosti matka vyjadrovala nespokojnosť, začala podnikáť všetky kroky k trvalému odlúčeniu maloletých detí od otca a bez súhlasu otca presťahovala maloleté deti mimo Bratislavu do X. B., následne obmedzila kontakt otca s deťmi na minimum a po nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bolo rozhodnuté, že má odovzdať maloleté deti do osobnej starostlivosti otca, zintenzívnila svoju snahu o elimináciu akéhokoľvek ich vzájomného vzťahu a styk s deťmi otcovi takmer vôbec neumožňovala. Matka nielenže nerešpektovala rozhodnutie súdu a rodičovské práva otca, nerešpektovala ani záujmy maloletých detí, konala proti záujmom vlastných detí. Takéto konanie matky súd prvej inštancie považoval za neospravedliteľné zdôrazňujúc, že základným princípom úvahy súdu pri rozhodovaní o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti rodičov na čas po rozvode je sledovanie najlepšieho záujmu maloletých detí, keď žiaden rodič by nemal svojim jednostranným a zaujatým konaním ísť proti záujmom svojich maloletých detí. Mal za to, že matka mala byť deťom v zložitej rodinnej situácii nápomocná, deťom však podsúvala nepravdivé vyjadrenia a tvrdenia, čím skresľovala obraz otca pred samotnými deťmi. Otec naproti tomu prejavil maximálnu dávku tolerancie a trepezlivosti, aj napriek konaniu matky bol neustále prístupný zmierlivému riešeniu veci tak, aby to bolo v najlepšom záujme maloletých detí. Schopnosti otca zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti bola jednoznačne preukázaná a tvrdenia matky o agresivite otca sa žiadnym spôsobom nepreukázali.

Podľa psychologického vyšetrenia a znaleckého dokazovania má otec rovnako ako matka dostatočné osobnostné dispozície a rodičovské kompetencie potrebné na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté deti, výchovu detí a tak ako matka sa dokáže postarať o zdravý psychosociálny vývin maloletých detí. Otec je navyše v porovnaní s matkou viac schopný akceptovať význam role druhého rodiča, rozvíjať vzťah maloletých detí s matkou a zabezpečiť aj pravidelné stretávanie sa matky s deťmi. Na základe uvedeného súd prvej inštancie obe maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti otca, pričom vzal do úvahy aj právo maloletých detí na zachovanie rovnocenného vzťahu k rodičom, právo detí na výchovu a starostlivosť poskytovanú zo strany oboch rodičov ako aj právo detí na udržanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho styku s oboma rodičmi. Mal za to, že okrem osobnostných predpokladov má otec aj materiálne predpoklady na zabezpečovanie všetkých potrieb maloletých detí a je k osobnej starostlivosti motivovaný. Zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v danom čase neprichádzalo do úvahy, keďže matka svojvoľným a radikálnym rozhodnutím zmenila bydlisko detí a vzdialenosť ich bydliska od bydliska otca reálne bráni realizácii striedavej starostlivosti, ktorá by podľa výsledkov znaleckého dokazovania rovnako odzrkadľovala potreby detí. Na základe uvedeného nemohol súd prvej inštancie pri rozhodovaní zohľadniť ani názor maloletých detí vyslovený v pohovore s kolíznym opatrovníkom v novembri 2018 dospejúc k záveru, že tieto nie sú ešte schopné so všetkými dôsledkami rozhodnúť o svojom ďalšom živote, navyše dlhší čas žijú v prostredí, ktoré je mimoriadne negatívne naladené proti osobe otca a samé nie sú schopné takýto nezdravý vplyv vyhodnotiť.

4. Pokiaľ ide o námietky matky a jej výhradám k znaleckému dokazovaniu a k osobe znalca súd prvej inštancie uviedol, že znalecký posudok Mgr. Martina Balka je vypracovaný vysoko profesionálne a kvalifikovane, znalec riadne zodpovedal otázky súdu, ako aj následné otázky účastníkov na pojednávaní, tiež vyvrátil tvrdenie matky o jeho zaujatosti a pri formulovaní svojich záverov vychádzal jednak z vlastného psychologického vyšetrenia, ako aj z početných psychologických správ tvoriacich obsah spisu. Závery znaleckého dokazovania súd prvej inštancie hodnotil ako kvalifikované a v súlade s kritériami a požiadavkami kladenými na znalecké dokazovanie. Matkou predložené odborné vyjadrenie Ústavu pre znaleckú činnosť v psychológii a psychiatrii spol. s r.o. a psychologické posúdenie znaleckého posudku vypracované PhDr. Tomášom Novákom neakceptoval ako dôkaz, keďže nebolo žiadnym spôsobom ozrejmené ani len to, kto je osoba PhDr. Tomáš Novák, aké sú jeho odborné znalosti, prípadne pracovné zaradenie a akou činnosťou sa zaoberá spomenutý „Ústav“, čiže relevancia takýchto listín nemal za zrejmu. V odôvodnení rozhodnutia napokon konštatoval nutnosť prehodnotenia negatívneho postoja matky k otcovi maloletých detí, ktorý má nevyhnutnú a dôležitú úlohu v živote ich spoločných detí, aby prestala konať proti ich záujmom a aby sa podrobila autorite akou je súd a konala v najlepšom záujme maloletých detí. V rámci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze manželstva rozhodol aj o zastupovaní maloletých detí tak, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia, nakoľko v tomto smere nevzhladol žiaden dôvod na to, aby toto právo prináležalo iba jednému z rodičov.

5. Styk matky s maloletými deťmi súd prvej inštancie upravil v rozsahu, ktorý korešponduje so záujmom detí a je z hľadiska ich veku primeraný, pričom zároveň korešponduje so skutočnosťou, že matka býva v NS.h a pred súdom vyhlásila, že sa do Bratislavy vrátiť nemieni. Rovnocenným spôsobom súd rozdelil medzi rodičov trávenie prázdninového a sviatočného obdobia spolu s maloletými deťmi a v bežnom roku styk s matkou upravil na každý párnny kalendárny týždeň počas celého víkendu. Vyživovaciu povinnosť matky súd určil vo výške 300 eur mesačne na maloletú P. a 250 eur mesačne na maloletého H., vychádzajúc jednak z veku maloletých detí ako aj z príjmov oboch rodičov konštatujúc, že zároveň zohľadnil odôvodnené výdavky detí vyčíslené matkou spolu so svojim pôvodným návrhom. Určené výživné mal za primerané a zodpovedajúce všetkým kritériám rozhodným pre jeho určenie.

6. Výrok o trovách štátu odôvodnil tým, že v konaní nariadené znalecké dokazovanie sa týkalo úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom (nesporovej časti konania), ktorého nutnosť vyplynula z dôvodu rozporných tvrdení a návrhov rodičov ohľadom výkonu starostlivosti o maloleté deti. Z tohto dôvodu mal za najspravodlivejšie rozdeliť vzniknuté trovy štátu rovným dielom medzi oboch rodičov zohľadniac, že ani u jedného z rodičov nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, resp. od trov znaleckého dokazovania. Na základe uvedeného každého z rodičov zaviazal na povinnosť zaplatiť náhradu trov štátu vo výške 186,85 eur (resp. 186,84 eur) na účet konajúceho súdu, pri ktorých vyčísľovaní zohľadnil trovy znaleckého dokazovania v celkovej výške 1 773,69 eur a výšku preddavkov

na znalecké dokazovanie vyplatený rodičmi (po 700 eur) a súčasne aj okolnosť, že matka zložila preddavok až dodatočne.

7. Proti výrokom upravujúcim pomery rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode podala v zákonnej lehote odvolanie matka namietajúc, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci, zároveň dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. poukazujúc v ňom na nesprávne závery súdu prvej inštancie, ktorý v ňom nadradil nad ostatné dokazovanie znalecký posudok Mgr. Balka i napriek jej námietkam prezentovaných v konaní, podporenými Odb. vyjadrením Ústavu pre znaleckú činnosť z roku 2019 a Psychologickým posúdením v konaní vypracovaného znaleckého posudku PhDr. Tomášom Novákom, renomovaným českým psychológom s mnohoročnou klinickou praxou. Matka poukázala na hodnotenie práce a znaleckých posudkov Mgr. Balka účastníkmi konania na internete a mala za to, že výstupy znalca sú pochybné. Uviedla, že s Probačnou a mediačnou správou vypracovanou k 19.10.2018 PhDr. Fischerom nebola oboznámená, dozvedela sa o nej až v rozsudku, závery v nej uvedené namietla, počas sedení u mediátora iba sedela a počúvala urážky otca na svoju osobu, jej vzťah k otcovi je ovplyvnený tým, že sa musí vyrovnávať s negatívnymi zážitkami s otcom, jeho účelovými klamstvami a jeho nevhodným správaním smerom k nej. Pokiaľ ide o udalosť z 17.10.2018 znaleckým posudkom MUDr. Pavla Gavľu č. 26/2019 bolo určené, že jej zranenie bolo spôsobené pri útoku otca na jej osobu. Matka namietla, že súd nevzal v úvahu vyjadrenia kolízneho opatrovníka a Okresnej prokuratúry Bratislava IV, ktorí odporúčali deti zveriť do osobnej starostlivosti matky, keďže deti boli vo veku, v ktorom sú schopné rozhodnúť o svojom ďalšom živote. V odvolacom návrhu matka žiadala rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

8. Otec vo vyjadrení sa k odvolaniu z 01.08.2019 navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť poukazujúc na to, že matka nerešpektuje súdne rozhodnutia, už takmer skoro rok nebol osamote s deťmi, stretnutia predstavujú len pár hodín, matka nerešpektuje ani nariadenie výkonu rozhodnutia a stretávanie detí mu umožňuje len u detskej psychologičky 1 hodinu týždenne a počas prázdnin 2019 ho ešte zredukovala. Autori ani jedného z odborných vyjadrení otca nepoznajú a ich vypracovanie otec považoval za neštandardné. Od júla 2017 matka obviňuje otca z agresivity, jej tvrdenia sú účelové, je to práve ona, ktorá vyvoláva situácie, ktorým sa musí brániť. Dňa 17.10.2018 nikoho nenapadol, naopak bol napadnutý zo strany rodičov matky, nebolo mu umožnené sa oboznámiť so závermi vyšetrovania trestného oznámenia matky. Skutočný názor detí sa nedá zistiť ich vypočutím, s otcom sa stretávajú v umelom prostredí a nedostatočnom rozsahu, matka s deťmi manipuluje, (čo vyplýva zo správ PhDr. Šubovej a PaeDr. Mateášikovej) a najmä dcéru vystavuje konfliktu lojality, ktorých výsluch by bol vhodný. Otec uviedol, že plnil všetky dohody uzavreté s matkou, vybavil mediáciu, ktorú z väčšej časti hradil sám, súhlasil so zmenou zariadení pre deti v rámci Bratislavy, na žiadosť matky si nechal urobiť psychologický posudok, na žiadosť matky vypracoval návrh na rozdelenie majetku.

9. Okresná prokuratúra Bratislava IV, k odvolaniu matky uviedla, odôvodnenie výrokov II. až VII. rozhodnutia súdu prvej inštancie nepostráda racio, v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo sporné, že matka hrubým spôsobom zasiahla do vývoja vzťahov medzi otcom a maloletými deťmi, navyše v rozpore s nariadeným neodkladným opatrením deti neodovzdala do osobnej starostlivosti otca. Pokiaľ intervenujúci prokurátor na pojednávaní dňa 10.05.2019 navrhoval zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, vychádzal prioritne z názoru maloletých detí, vypočutých prostredníctvom ÚPSVaR Nové Zámky, ktoré sa vyjadrili, že chcú ostať v starostlivosti matky. Intervenujúca okresná prokuratúra navrhla vykonanie výsluchu odvolacím súdom, resp. za účelom doplnenia dokazovania zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátenie veci na prvoinštančný súd na ďalšie prejednanie a nové rozhodnutie. Podaním zo dňa 17.12.2019 oznámila Krajská prokuratúra Bratislava, so sídlom Vajnorská 47, Bratislava svoju príslušnosť pre odvolacie konanie (§ 46 ods.3 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre).

10. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky písomne nevyjadril.

11. Matka v následných vyjadreniach z 03.09.2019 a 19.12.2019 opakovane poukazovala na správanie sa otca voči nej, ktorého fyzické útoky voči nej sú realitou a žiadala, aby prebiehajúce priestupkové a trestné konanie v súvislosti s fyzickým napadnutím matky otcom vzal súd v úvahu. Uviedla, že obom autorom ňou predložených odborných vyjadrení predložila znalecký posudok Mgr. Balka so žiadosťou o

preskúmanie jeho záverov vzhľadom na použité metódy, jeden z nich dokonca zvažoval možnosť podať na Mgr. Balka trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu podania nepravdivého znaleckého posudku. O stretnutia otca s deťmi sa snaží cestou psychológa, s o.z. TENENET riadne spolupracovala, deti navštívila otca dňa 21.12.2019 bez jej prítomnosti na oslave narodenín a ak to zvládnu, pôjdu k otcovi aj 26.12. V konaní o výkon rozhodnutia si upravili styk otca do 07.02.2020 a následne by malo dôjsť k odovzdaniu detí. V podaní z 04.03.2020 a 06.04.2020 matka opísala priebeh odovzdávania detí otcovi dňa 07.02.2020, na necitlivé správanie otca v priebehu styku detí s matkou vo februári 2020, kedy jej nedovolil styk v domácnosti otca aj napriek chorobe detí, správami PhDr. Šubovej za obdobie od marca do mája 2020 preukazovala vznik úzkostného syndrómu v dôsledku fyzického odlúčenia od detí a záväzku v riešení sporov dospelých o výchovu detí, vťahovanie detí do sporu rodičov. V podaní z 03.12.2020 vo vzťahu k udalosti z 17.10.2018 oznámila, že voči otcovi bolo vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví v súbehu s prečinom výtržníctva. Matka opísala situáciu zo dňa 15.05.2020, pri ktorej otec zaútočil na starú matku detí, ktorá prišla spoločne s matkou prevziať deti, a ktorá na mobilný telefón natáčala ako otec násilím zadržáva MC., otec starej matke vykrútil ruku tak, že spadla a podvrtila si členok. Deti následne vypovedali na polícii v Bratislave a odmietli sa k otcovi vrátiť. S otcom sa dohodli na výmenách detí v lete 2020, ktorý realizovali len čiastočne (P. kontakt s otcom odmietala, H. sa vracal od otca plačlivý). Matka v podaní konštatovala, že s deťmi nebol vykonaný žiadny pohovor na zisťovanie ich pocitov a ich názoru, deti sú od septembra 2020 u otca, následky na nich sú negatívne, P. sa následkom presťahovania do Bratislavy rapídne v škole zhoršila (v X. B. bola v tomto smere bezproblémová), maloletý Matej je plačlivý a stále matke hovorí, ako mu chýba. V podaní z 25.01.2021 matka namietala tvrdenie otca, že jej deti telefonujú každý deň a nezasahuje do nich, na otca podala trestné oznámenie za zanedbanie starostlivosti za pád syna dňa 16.04.2020, o ktorom ju otec neinformoval, s P. sa učila, matka opakovane opísala priebeh udalosti z 15.05.2020 konštatujúc, že pre deti si prišla v zmysle neodkladného opatrenia. Matka uviedla, že deti otcovi následne nechceli ani volať a otec po pohovore s kolíznym opatrovníkom z 07.12.2020 robil výčitky za to, že prejavili vôľu ísť k matke. Priebeh incidentu z 15.05.2020 je zachytený na doloženom zvukovoobrazovom zázname a to, že deti po ňom odmietajú ísť k otcovi okamžite oznamovala kolíznemu opatrovníkovi. Deti svoju túžbu bývať s matkou prejavujú opakovane a nemenne v mnohých situáciách a kontextoch počas dlhého obdobia.

12. Otec v následných vyjadreniach z 16.10.2019, 04.12.2019 a 14.01.2020 uviedol, že počas letných prázdnin 2019 mu bol umožnený kontakt s deťmi celkovo v rozsahu 6 hodín, vždy iba u psychologičky Y. v X. B., po začatí školského roka len 1 hodinu týždenne, podľa psychologičky nie je problém na strane detí, ale na strane rodičov, matka prenáša rodičovský konflikt na deti (najmä P.), ani v jednom z konfliktov popisovaných matkou nebol jeho iniciátorom. Čo sa týka udalosti z 17.10.2018 aktívne spolupracuje s vyšetrovateľom (otec pripojil zvukový záznam z 17.10.2018). Matka po intervencii súdu v konaní o výkon rozhodnutia dodržiava dohodnuté termíny, koncom roka 2019 mal možnosť stretnúť sa s deťmi osamote, deti u neho po dvoch rokoch prespali, nevykazovali žiadne problémy, traumy a začali sa hneď hrať so svojimi hračkami. K odovzdaniu detí matkou má podľa dohody dôjsť 07.02.2020. V podaní z 09.12.2020 otec opísal priebeh styku matky s deťmi od 2/2020 do 15.05.2020, kedy matke navrhol, že deti môžu byť počas pandémie s ňou každý víkend a ustálili si režim, že s matkou boli deti každý nepárny týždeň od piatka poobedia do nedele do 18.00 hod. a v párny týždeň od soboty doobeda do nedele do 18.00 hod., počas Veľkej noci 2020 odovzdal a prebral deti v X.h. V začiatkoch vychádzal matke v ústrety aj čo do odovzdávania, resp. preberania detí v X. B., postupom času sa zhoršovala situácia pri výmene detí v X. B. pri byte matkiných rodičov, odovzdávanie sa začalo predlžovať, matka dávala okato najavo, ako jej budú deti chýbať, srdcervúco sa s nimi lúčila a otec dňa 29.04.2020 matke oznámil, že ďalej nebude realizovať odovzdávanie detí pred bytom jej rodičov v X. B.. Matka prišla dňa 15.05.2020 pre deti o deň skôr, deti boli predtým u matky od štvrtka 07.05. do nedele 10.05., nasledujúci víkend mala prísť pre deti až v sobotu 16.05., potom matka oznámila, že deti nechcú ísť k nemu a sú u nej. P. sa odvtedy nepodieľala na žiadnych aktivitách školy - online vyučovanie, v júni nechodila do školy a nebola si prebrať vysvedčenie. Od 11.06.2020 mal len sporadické stretnutia s deťmi u psychologičky, v júli boli po naliehaní kolízneho opatrovníka deti u neho len 6 nocí, od 31.08.2020 sú deti u neho, sú stabilizované, chodia do školy F. C. s dobrým výsledkom. S matkou dodržiavajú režim podľa neodkladného opatrenia alebo dohody rodičov, sviatky a prázdniny si delia zhruba na polovicu, matka otcovi na deti finančne neprispieva, matka a jej rodičia vplývajú na deti, nerešpektujú odporúčania psychológov, čo vyvoláva v deťoch konflikt lojality a úzkosť súvisiacu s tým, že prehrá na súde, matka sa snaží deti k sebe bez zábran pripútať. V podaní z 28.01.2021 otec uviedol, že deti prosperujú, od 9/2020 sa uskutočnilo cca 70 výmen detí, ktoré neboli plačlivé ani smutné, deti si na tento spôsob života zvykli.

Otec konštatoval, že je prístupný aj nad rámec neodkladného opatrenia matke umožniť väčší rozsah styku, v januári 2021 tento prebiehal len podľa neodkladného opatrenia. Dr. Y. už nevydáva detailnejšie správy zo sedení, keďže si je vedomá nátlakového správania matky, deti v škole prospievajú. P. bude mať v škole všetky predmety s výnimkou slovenského jazyka hodnotené stupňom výborný (slovenský jazyk bude mať stupeň chválitebný), škola neindikovala v správaní detí žiadne problémy a odporúčanie školy, aby sa deťom venoval špeciálny pedagóg (čo je na tejto škole u žiakov na prvom stupni bežnou praxou) je treba vnímať v kontexte prístupu a vysokého nadštandardu školy (u syna išlo o zlepšenie jemnej motoriky ruky pri písaní, u dcéry bola snaha o zlepšenie gramatiky v písomnom prejave).

13. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania matky podľa § 65 C.m.p. (v posudzovanej veci sú od výroku o zverení maloletých detí závislé ostatné výroky týkajúce sa úpravy pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode), s nariadením odvolacieho pojednávania (§ 384, § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok - ďalej „C.s.p.“), pričom po doplnení dokazovania (§ 68 C.m.p.) v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočného stavu vecí (§ 35 C.m.p.) dospel k nasledujúcim záverom.

14. Keďže predmetom odvolacieho prieskumu boli len výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie týkajúce sa úpravy pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva (výrok o rozvode manželstva nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť dňa 09.07.2019), odvolací súd v predchádzajúcej a nasledujúcej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia označuje účastníkov konania (manželov) ako matka a otec.

15. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Ako prvoradá konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods.1 C.m.p., § 380 ods. 2 C.s.p.).

17. Uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 29.03.2022 odvolací súd neakceptoval návrh otca na pribratie Rady pre práva dieťaťa ako osobitného subjektu do konania (§ 95 C.s.p., § 12 C.m.p.) dôvodiac neexistenciou potreby ochrany práv maloletých detí v konaní, ktorých ochrana je zabezpečená jednak ich zastupovaním orgánom sociálnoprávnej ochrany detí ako aj vstupom prokurátora do konania (§ 13 C.m.p.).

18. Podľa § 35 C.m.p. je súd povinný zistiť skutočný stav vecí.

19. Podľa § 36 C.m.p. je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí.

20. Podľa § 68 C.m.p. odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní, ak to pre zistenie skutočného stavu považuje za potrebné.

21. K výrokom o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca a závislých výrokoch o zastupovaní maloletých detí, správe ich majetku, úprave styku matky s maloletými deťmi a výške výživného konštatuje, že z dôvodu potreby vyhodnotenia nových skutkových okolností, ktoré nastali plynutím času, doplneného dokazovania vykonaného v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočného stavu vecí (výsluchmi účastníkov konania, nariadením znaleckého dokazovania, oboznámením sa so závermi Znaleckého posudku č. 21/2021 zo dňa 22.11.2021, oboznámením sa s obsahom správy kolízneho opatrovníka z 08.12.2020, podaniami otca z 01.08.2019, 16.10.2019, 04.12.2019, 14.01.2020, 28.01.2021, 11.02.2022, 24.03.2022, 25.03.2022, závermi Znaleckého posudku č. 60/2021 vypracovaného PhDr. Mgr. Elena Fortis, odvolaním matky, podaniami matky z 03.09.2019, 19.12.2019, 03.12.2020, 25.01.2021, 16.12.2021, 14.02.2022, 20.02.2022, 15.03.2022, 15.04.2022, zvukovoobrazovým záznamom z 15.05.2020, mzdovými listami matky za roky 2019,2020,2021,2022, mzdovými listami otca za rok 2019, 2020, 2021 a 2022, daňovými priznaniami otca za rok 2019,2020 a 2021, obsahom správ R. školy Sv. O. z C. z 08.04. a 11.04.2022, obsahom vyjadrenia sa PhDr. Aleny Kopányiovej k námietkam otca voči znaleckému posudku zo dňa 22.03.2022, obsahom správy Mgr. Jany Ashford, psychologičky, psychoterapeutky ALMA Centrum pre zdravý vývin v Bratislave

z 25.04.2022, ako aj oboznámením sa s ostatným obsahom spisu) odvolací súd zistil nasledovné podstatné skutočnosti.

22. Čo do zistenia skutkového stavu existujúceho v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, vzťahujúceho sa na pomery rodičov a maloletých detí, ako aj na závery dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, odvolací súd poukazuje na skutkové zistenia a vyjadrenia sa účastníkov obsiahnuté v ods.1 až ods.15 rozhodnutia súdu prvej inštancie. Ako podstatnú skutočnosť zdôrazňuje, že návrh na rozvod manželstva podala matka maloletých dňa 22.03.2017 v čase, kedy bývala s otcom a s maloletými deťmi v spoločnej domácnosti (v časti viacgeneračného rodinného domu Z. údolie XX, L.), z ktorého sa spoločne s maloletými deťmi v lete 2017 odsťahovala.

23. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 28.08.2017, č.k. 25P/176/2017-21, bol zamietnutý návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti na čas do rozvodu manželstva a návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal maloleté deti zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždenných intervaloch na čas do rozvodu manželstva. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 01.12.2017, č.k. 11CoP/511/2017-60, zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým predbežne obe maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky na čas do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva a úprave výkonu rodičovských práv a povinností, predbežne upravil styk otca s maloletými deťmi na každý týždeň v stredu od 15.30 hod. do 18.30 hod., každý týždeň v sobotu od 15.00 hod. do 19.00 hod. a dňa 26.12.2017 v čase od 15.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že otec maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky a matka je povinná maloleté deti na stretnutia riadne pripraviť a vo zvyšku uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. V danom čase rodičia spolupracovali s mediátorom PhDr. Miroslavou Kristínovou Wiecezkovskou a z jej správ z 15.11.2017 a z 03.07.2018 (doložených do spisu oboma rodičmi) vyplýva, že ani po 16 tých mediačných stretnutiach rodičia nesmerovali k dohode a dosiahnutie aspoň čiastočných dohôd týkajúcich sa styku otca s deťmi a iných otázok súvisiacich so starostlivosťou o maloleté deti (na čas do ďalšieho mediačného stretnutia) bolo náročné a dlho trvajúce. Rodičia si v tomto období vyskúšali rôzne harmonogramy stretávania sa otca s deťmi a ich starostlivosti o ne, k zrušeniu týždennej starostlivosti cca po 7 týždňoch realizácie prišlo na základe rozhodnutia matky, ktorá otca informovala o vyjadrení sa detí ale aj jej vnímania zmien na ich správaní. Rozhodnutie o ukončení mediácie zo strany mediátorky ovplyvnila situácia zo dňa 23.06.2018, kedy medzi rodičmi došlo ku konfliktu ohľadom odovzdania detí otcom, matka oznámila, že jej ďalšie bývanie v Bratislave záleží od novej vzájomnej dohody o vyporiadaní BSM, pretože sa už nemôže viac zadlžovať, s návrhom otca na vyporiadanie BSM ani s návrhom o jeho každomesačnej finančnej podpore nesúhlasila a oznámila, že nakoľko ju otec niekoľkokrát žiadal, aby svoje mesačné finančné náklady znížila, rozhodla sa odsťahovať do X. k rodičom s tým, že styk otca bude prebiehať podľa nariadeného neodkladného opatrenia, s čím otec nesúhlasil. Mediátorka v záverečnej správe konštatovala za najväčší problém rozdielny výchovný prístup k deťom, rozdielny pohľad na situáciu, vnímanie potrieb detí a ich prežívanie času u jedného alebo druhého rodiča ako aj rozdielny názor na kontaktovanie sa s deťmi rodičom, u ktorého práve deti nie sú, s tendenciami rodičov obviňovať sa z novej manipulácie detí. Od jari 2017 sa súčasne maloleté deti podrobili diagnosticko - terapeutickému procesu v Alma Centrum pre zdravý vývin s.r.o., z ktorého doložených správ vyplýva, že na jeseň roku 2017 maloletá P. prechodne úplne odmietala kontakt s otcom, maloletý H. mal pozitívny vzťah k obojmu rodičom.

24. Matka sa bez súhlasu otca spoločne s maloletými deťmi presťahovala začiatkom júla 2018 do domácnosti svojich rodičov v X. B., kde sa zamestnala a obe maloleté deti prehlásila do školských zariadení v X. B. (P. do základnej školy a H. do materskej školy), otcovi umožňovala kontakt s deťmi výlučne podľa neodkladného opatrenia v X. B. (3 hodiny v stredu, 4 hodiny v sobotu).

25. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 02.08.2018, č.k. 13P/138/2018-64, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 06.09.2018, č.k. 11CoP/387/2018-100, bola matke uložená povinnosť obe maloleté deti odovzdať do osobnej starostlivosti otca a jej styk s maloletými deťmi bol upravený na každý páry kalendárny týždeň od piatka od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý kalendárny týždeň v roku v utorok a štvrtok od 16.30 hod. do 18.00 hod. tak, že matka si maloleté deti od otca prevezme a otcovi odovzdá v mieste jeho bydliska. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 17.12.2018, č.k. 57 Em/2/2018-92, bol nariadený výkon rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 02.08.2018, č.k. 13P/138/2018-64, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 06.09.2018, č.k. 11CoP/387/2018-100.

26. Z výsluchov oboch rodičov vykonaných prvoinštančným súdom a doplnených odvolacím súdom v priebehu pojednávania dňa 02.02.2021 vyplynulo, že matka otcovi maloleté deti podľa právoplatného a vykonateľného uznesenia neodovzdala, od 13.10.2018 mu styk s deťmi neumožňovala vôbec, pričom dňa 17.10.2018 došlo pri snahe otca, aby mu matka odovzdala deti k incidentu medzi otcom a matkou a jej rodičmi, ktorého priebeh účastníci popisujú odlišne (matka ako agresívne správanie sa otca, následkom ktorého deti začali odmietať akýkoľvek kontakt s otcom, otec ako účelové správanie sa matky a jej rodičov so snahou úplne ho izolovať od detí). Kontakt detí s otcom sa realizoval až po pol roku u psychologičky Y. (počas letných prázdnin 2019 v rozsahu 6 hodín, po začatí školského roka 1 hodinu týždenne). V druhej polovici roka 2019 matka (po intervencii súdu a kolízneho opatrovníka v konaní o výkon rozhodnutia) dodržiavala dohodnuté termíny, koncom roka 2019 sa otec prvýkrát stretol s deťmi osamote a deti u otca po dvoch rokoch prespali. K odovzdaniu maloletých detí otcovi došlo 17.02.2020, styk matky s deťmi sa realizoval (v čase vypuknutia pandémie COVID) podľa dohody rodičov v ustálenom režime, a to každý nepárny týždeň od piatka poobedia do nedele do 18.00 hod. a v páry týždeň od soboty doobeda do nedele do 18.00 hod., styk matky prebiehal aj počas Veľkej noci 2020, otec do 29.04.2020 niekedy odovzdával a preberal deti v X. B. (upustenie od tohto spôsobu odôvodňoval zhoršujúcou sa situáciou a správaním sa matky pri výmene detí v X. B.). Po incidente pri odovzdávaní detí matke dňa 15.05.2020, ktoré obaja rodičia opisovali rozdielne (matka uvádzala, že o tom, že deti si nemôže z pracovných dôvodov prevziať v sobotu mal otec vedomosť, otec uvádzal, že styk matky s deťmi sa mal podľa v tom čase zaužívanej dohody rodičov realizovať až v sobotu 16.05.2020), sa maloleté deti odmietli vrátiť k otcovi a cez letné prázdniny 2020 sa realizoval výlučne nepravidelný styk otca so synom, keď maloletá P. kontakt s otcom odmietala. Od 01.09.2020 boli maloleté deti v osobnej starostlivosti otca a od tohto času sa realizuje styk matky s maloletými deťmi aj nad rámec neodkladného opatrenia.

27. Zo správy kolízneho opatrovníka z 08.12.2020 vyplýva, že otec býva spoločne s deťmi v samostatnej časti rodinného domu v Z. údolí XX, v L. (v ostatných dvoch častiach bývajú rodičia otca a sestra otca s rodinou), majú samostatnú detskú izbu, obe deti navštevujú základnú školu, kde dosahujú dobré výsledky. V priebehu pohovoru s maloletými deťmi bez prítomnosti otca tieto pôsobili komunikatívne, boli uvoľnené, nesúhlasili s nahrávaním rozhovoru. Obe uviedli, že im je u otca dobre. S matkou sa stretávajú, obe deti by chceli byť s matkou viac. S otcom sa hrajú a chodia na vychádzky do prírody, keď sú u matky, väčšinou sa spolu hrajú. Maloletá P. uviedla, že jej chýbajú spolužiaci a učiteľka zo školy, ktorú predtým navštevovala. To, že by chceli bývať u matky deti povedali samé, nešpecifikovali dôvod. S otcom majú vytvorený dobrý vzťah, bolo vidieť, že sa u otca cítia dobre a uvoľnene, na deťoch nebolo badať napätie a ani strach.

28. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 07.04.2021, č.k. 11CoP/422/2019-903, v spojení s uznesením zo dňa 27.09.2021, č.k. 11CoP/422/2019-949 nariadil znalecké dokazovanie a ustanovenej znalkyni PhDr. Alene Kopányiovej PhD., zapísanej v zozname znalcov Ministerstva spravodlivosti SR pod evidenčným číslom 915400 v znaleckom odbore psychológia, odvetvie poradenská psychológia, klinická psychológia detí uložil, aby v určenej lehote vypracovala znalecký posudok s úlohou, aby po vyšetroaní maloletých detí a ich rodičov odpovedala na otázky: - Aký je súčasný psychický stav maloletých detí ?, - Aký je vzťah maloletých detí ku každému z rodičov so zohľadnením dynamiky tohto vzťahu, akú úlohu v ich vývine/ živote zastáva matka a otec ?, - Ako sa maloleté deti adaptovali na osobnú starostlivosť otca trvajúcu v období od februára 2020 do mája 2020 a od septembra 2020 do súčasnosti, aký majú postoj k tomuto režimu, ako im tento režim vyhovuje, aký majú vzťah ku škole, ktorú aktuálne navštevujú ?, - Aký dopad by mala na maloleté deti ďalšia následná zmena v osobe rodiča, do ktorého starostlivosti sú zverené (s následnou zmenou bydliska, školy, krúžkov, okruhu priateľov)?, - Možno na maloletých deťoch identifikovať známky manipulácie jedným, alebo druhým rodičom ?, - Dokážu maloleté deti vzhľadom na ich vek a rozumovú a vôľovú vyspelosť objektívne rozhodnúť o tom, u ktorého z rodičov chcú bývať, resp. do osobnej starostlivosti ktorého z rodičov majú byť zverené?, - Aký je vzťah rodičov k maloletým deťom a aká je dynamika tohto vzťahu ?, - Aké je napĺňanie roly otca a matky (jednotlivo rodičov) a aká je miera schopností pozitívne výchovne vplývať na maloleté deti u každého z rodičov?, - Aké sú predpoklady oboch rodičov na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti v samostatných domácnostiach?, - Sú rodičia schopní akceptovať a rešpektovať význam role druhého rodiča vo vzťahu k starostlivosti o maloleté deti a rozvíjať vzťah detí ku druhému rodičovi ? Ktorý z rodičov je ústretovejší/otvorenejší k zachovaniu a rozvíjaniu vzťahu maloletých detí k druhému rodičovi, najmä s ohľadom na rešpektovanie rodičovských práv druhého rodiča ?, - Aké je vyhodnotenie

doterajšieho vzájomného správania sa rodičov a jeho dynamiky vo väzbe na potreby maloletých detí (aj so zohľadnením pôsobenia v minulosti dlhodobého nere realizovania kontaktov maloletých detí s otcom)? Nakoľko je možné rodičov pokladať za dôveryhodných plniť povinnosti a režim uložený súdom, resp. dohodou rodičov?, - Aký je, pri zistených predpokladoch rodičov a miere ich schopnosti akceptovať a rešpektovať význam úlohy a postavenia druhého rodiča, aktuálne najvhodnejší model ďalšej starostlivosti rodičov o maloleté deti, ktorý by bol v záujme maloletých detí (t.j. ktorému z rodičov by mali byť maloleté deti zverené do výlučnej osobnej starostlivosti a ako by mal byť upravený styk druhého rodiča s maloletými)?

29. Zo záverov Znaleckého posudku č. 21/2021 zo dňa 22.11.2021 vypracovaného ustanovenou znalkyňou k otázke súčasného psychického stavu detí vyplýva, že v prežívaní maloletej P. je zistené skôr introvertné zameranie osobnosti, zároveň sa u nej rozvíja a posilňuje rozvoj sebavedomia a sebaceny, v objavovaní sveta je aktívna, jej osobnosť sa rozvíja s prirodzenou mierou potreby nezávislosti a individualizmu vo vonkajšej sociálnej integrite, jej emocionalita je výrazne ovplyvnená prežívaním individuálneho nedostatku emocionálnej saturácie, ako saturácie potreby nežnosti od matky, resp. nedostatku od otca, čo vedie k prežívaniu telesnej a emocionálnej záťaže (stresu), v správaní maloletej sú výrazné symptómy depresivity, a to ako v celkovom správaní, tak aj v emocionalite s prejavmi zlej nálady, nevykonnosti a neschopnosti prežívať radosť. Maloletý H. je v prejavoch detsky spontánny, osobnosť vo vývine, extrovertovaná, počas vyšetrenia v sprievode matky je viac orientovaný na prítomnosť matky než na hru a psychodiagnostické testy, jeho hrubá motorika sa vyvíja veku primerane, jemná motorika sa vyvíja postupne, správanie je typicky detské, je schopný kompromisov, sebakontrola je primeraná, motiváciou a vhodným prístupom dokáže zmeniť svoje správanie, ako aj zmeny činnosti. K zadanej úlohe posúdenia vzťahu maloletých detí ku každému z rodičov so zohľadnením dynamiky tohto vzťahu znalkyňa uviedla, že P. má aktuálne emocionálne najbližšie k matke, ktorú má ale nedostupnú emocionálne a aj fyzicky, matka je pre dieťa zdrojom sebazdôraznenia a regulačnej aktivity, u otca pre ňu absentuje naplnenie potreby nežnosti, vo vzťahu k otcovi je ambivalentná, navonok pozitívna, vo vnútornom prežívaní negatívna, nedokáže mu automaticky vyjadriť svoje pocity, nakoľko od neho nevníma bezpodmienečné prijatie a empatiu, pre svoje odlišné prežívanie. Pre H. sú primárnymi osobami obaja rodičia, voči ktorým prejavuje pozitívne emocionálne potreby, s otcom sa identifikuje, je pre neho identifikačným vzorom a zdrojom poznania, mamu nemá emocionálne dostupnú, pokiaľ je u otca, želal by si to inak, chýba mu matkina emocionálna dostupnosť, k matke sa vie bezpečne vzdialiť len vtedy, ak dá súhlas otec. Zo záverov znalkyne k otázke adaptácie maloletých detí na osobnú starostlivosť otca vyplýva, že dynamika rodinných väzieb sa menila, P. sa vzhľadom na emocionálnu blízkosť k matke k nej tesnejšie priklonila a vytvorili tak spoločnú koalíciu, H. vzhľadom na svoj vek nevnímal situáciu v širšom kontexte, ale len na základe vlastného prežívania. Zmenou zverenia detí došlo k prekonfigurovaniu rodinných väzieb, k narušeniu pre P. významnej vzťahovej koalície s matkou, vo vzťahu ku ktorej sa zväčšila jej fyzická a emocionálna vzdialenosť, v prostredí u otca P. nenašla dostatočnú emočnú saturáciu, čo viedlo a vedie k prejavom smútku a depresie v prežívaní, ako aj k prežívaniu a potlačeniu hnevu. H. má pozitívnu vzťahovú väzbu k obojom rodičom, rodičia sú však tými, ktorí regulujú jeho vzťahový rámec k druhému rodičovi. P. sa neadaptovala na osobnú starostlivosť otca, v jej prežívaní boli zistené prejavy reaktívnej depresie a prežívania smútku, H. sa postupne adaptoval na osobnú starostlivosť otca, aktuálne u neho neboli zistené prejavy maladaptácie. Prežívanie oboch maloletých nie je primárne naviazané na miesto, ale na vzťahovú osobu, preto v prípade prípadných zmien znalkyňa nepredpokladá ich negatívny dopad, tak ako tomu nebolo ani doteraz pri zmene bydliska, školy, priateľov v X. B., resp. v Bratislave. Na maloletých deťoch znalkyňa neidentifikovala známky manipulácie jedným alebo druhým rodičom, P. verbálne aj opakovane znalkyni vyjadrila záujem žiť v domácnosti matky a s otcom tráviť víkendy a dni v týždni ako teraz s matkou - uvedené je v súlade s výsledkami projektívnych metód použitých na popísanie prežívania P. vo vzťahu k rodičom. Znalkyňa v záveroch posudku ďalej konštatovala, že vzťah detí k otcovi je pozitívny, v rámci dynamiky vzťahu má bližšie k synovi, je pre neho identifikačným vzorom. Vo vzťahu k P. je vzdialenejší, emocionálne nedostupnejší, pre obidvoch je zdrojom poznania. Vzťah matky k deťom je pozitívny, v rámci dynamiky tohto vzťahu má aktuálne bližšie k P., nakoľko táto jej vysiela signály potreby väčšej saturácie a ona na to reflektuje, vo vzťahu k H. je emocionálne vrelá a toto mu poskytuje, pre obe deti je zdrojom citlivosti vnímania okolitého sveta. Vo vzťahu k deťom je otec ich primárnou vzťahovou osobou, pre oboch je zdrojom poznania a pre H. je identifikačným vzorom. Matka je vo vzťahu k deťom ich primárnou vzťahovou osobou, pre P. je zdrojom sebazdôraznenia a regulačnej aktivity, pre H. je emocionálnou podporou. Otec vie bazálne zabezpečiť potrebnú starostlivosť na úrovni inštrumentálnych, funkčných potrieb a rozvoja ich osobnosti, menej v oblasti emočnej podpory, matka sa stará o deti od narodenia, je s nimi naviazaná emocionálne

a empaticky, vie bazálne zabezpečiť potrebnú starostlivosť na úrovni inštrumentálnych, funkčných potrieb, tak aj v oblasti ich emočnej podpory a rozvoja ich osobnosti. Rodičia sú schopní akceptovať a rešpektovať význam role druhého rodiča, aktuálne sú obidvaja schopní ústretovejšiemu zachovaniu a rozvíjaniu vzťahu detí k druhému rodičovi, obidvaja rodičia počas znaleckého dokazovania reflektovali na psychologické zistenia v prežívaní maloletých detí operatívnym navýšením času detí s matkou dohodou o dočasnej striedavej starostlivosti v týždenných intervaloch. Rodičia nemajú vyriešený základný konflikt ich rozchodu, otec je vo vzťahu k matke ambivalentný, vo vnútornom prežívaní pozitívny, navonok jej prejavy hodnotí negatívne (odchod zo spoločnej domácnosti, konflikt si vymyslela, nedala mu deti, nedá sa s ňou dohodnúť a pod.) a jeho správanie k nej má pasívno - agresívny charakter. Vzťah matky k otcovi je negatívny, odchodom si zabezpečila svoju ochranu, nakoľko odišla z pre ňu nesaturujúceho a konfliktného prostredia, obmedzenie styku s deťmi prežíva vnútorne úzkostne, vie však potlačiť vlastné neuspokojené potreby pre dobro detí a je možné tak predpokladať jej dôveryhodnosť pri plnení povinnosti a režimu uloženého súdom, resp. dohodou rodičov. Vzhľadom na prítomnosť reaktívnych symptómov depresie v prežívaní maloletej P., ako aj jej prejavovaný záujem bývať s matkou a vyjadrenie potreby emocionálnej saturácie znalkyňa konštatovala potrebu upraviť styk maloletých detí s tým, že aj keď každé z detí má rôzne potreby a preferencie, aktuálne je potrebné uprednostniť záujem zraniteľnejšieho dieťaťa a tým je P.. Zverenie detí do osobnej starostlivosti matky bude sanovať a dosycovať potreby maloletej P. v tesnom vzťahu s bratom. Styk s otcom je potrebný upraviť čo najflexibilnejšie, nie konkrétnymi dňami, ale počtom dní v týždni aj s prespaním a dvomi víkendami.

30. Matka v podaní z 16.12.2021 akceptovala závery znaleckého dokazovania a vo vzťahu k návrhu otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v kontexte znaleckého dokazovania konštatovala, že sa jedná o riešenie, ktoré je prejavom ambície otca a prejavom jeho sebaapresadzovania, nie však v záujme maloletých detí, ktoré sa pred znalkyňou vyjadrili, že striedanie pre ne nebolo dobré. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky a styk otca s deťmi upravil v súlade so závermi znaleckého dokazovania.

31. Kolízny opatrovník v podaní zo dňa 10.01.2022 uviedol, že model, kedy by boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a styk detí s otcom by nebol upravený, by opätovne zhoršil vzťahy, nakoľko v minulosti bola práve realizácia styku detí s otcom problematická, pričom ide aj o to, ako bude maloletá P. matkou motivovaná tráviť čas s otcom, ak styk nebude upravený. Zo záverov znaleckého posudku sa ponúka aj model prípadného zverenia maloletého H. do starostlivosti otca a upraviť široký rozsah styku s matkou a maloletou P. tak, že by deti trávili víkendy u jedného alebo druhého rodiča.

32. Krajská prokuratúra Bratislava nemala námietky voči záverom znaleckého dokazovania.

33. Otec v podaní z 11.02.2022 uviedol, že s deťmi pravidelne navštevuje psychologičku Mgr. Janu Ashford, ktorá dlhodobo s deťmi pracuje a pozná ich prežívanie, pričom z jej správy z 25.06.2021 vyplýva, že obe deti sa vo všeobecnosti majú dobre, sú adaptované na aktuálnu rodinnú situáciu, aktuálne je ich situácia relatívne stabilizovaná a deti sú dobre adaptované, z pohľadu psychologičky by bolo vhodné, aby deti mohli tráviť vyrovnané množstvo času s oboma rodičmi. Otec konštatoval, že hodnotenie v znaleckom posudku je v rozpore s hodnotením Mgr. Jany Ashford, znalkyňa v posudku konštatuje, že P. je v koalícii s matkou, avšak túto skutočnosť a jej dôsledky nijako neanalyzuje a nevenuje mu pozornosť. Deti boli dlhodobo pod silným vplyvom matky, vrátane emocionálneho vplyvu s jasným negatívnym hodnotením otca a hoci si P. postupne buduje nezávislosť na želaniach matky, v niektorých oblastiach stále nereprezentuje vlastné túžby, ale hovorí to, čo si myslí, že by matka chcela, aby hovorila. P. prežívanie je niekedy vnútorne konfliktné, želá si protichodné veci súčasne. V posudku absentuje analýza miery súvisu uvádzaných symptómov depresivity s P. introvertným zameraním osobnosti, čím sa navodzuje dojem, že sú plne riešiteľné zmenou režimu starostlivosti rodičov o deti. Popisované prejavy ako zlá nálada, nevykonnosť, neschopnosť prežívať radosť u P. pozoroval iba v normálu zodpovedajúcej normálnej miere. V posudku deklarované osobnostné charakteristiky matky sú v ostrom protiklade s jej reálnym správaním voči otcovi počas rozvodového konania a aj v rozpore s predchádzajúcim znaleckým posudkom Mgr. Martina Balka a znalkyňa to nijako ani nevysvetľuje. Hodnotenie otca ako egocentrickej osobnosti, orientovanej predovšetkým na svoju vlastnú osobu sa rovnako nezhoduje so závermi Mgr. Balka. Otec poukázal ďalej na to, že vplyv matky, ktorému bola P. vystavená a ktorý v niektorých oblastiach stále trvá, je možné považovať za manipuláciu a tento nebol dostatočne analyzovaný. Znalkyňa nevyhodnotila položenú otázku 5 a neanalyzovala schopnosť detí objektívne rozhodnúť, u

ktorého z rodičov chcú bývať (pričom špecificky u P. bolo potrebné zvážiť jej motiváciu a schopnosti v tomto smere) a jej odpoveď na otázku č. 8 je povrchná a nezodpovedajúca realite, keď práve skutočnosť, že aj napriek odchodu matky zo spoločnej domácnosti a izolácii otca si deti s ním dokázali udržať pozitívny vzťah je dôkazom, že ich emocionálna väzba s otcom bola vytvorená a je pozitívna. Vyslovená predpokladaná dôveryhodnosť matky pri plnení povinnosti a režimu uloženého súdom je v protiklade s reálnym správaním sa matky. Otec uviedol, že matka si neplní vyživovaciu povinnosť voči deťom a zdôraznil, že pri súčasnom stave sa situácia stabilizovala a medzi rodičmi nie sú žiadne konflikty, otec nemá problém vychádzať matke v ústrety podľa jej možností, v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami je psychický stav detí podstatne lepší a nehrozí žiadnym spôsobom zhoršenie vzťahu s druhým rodičom. Od dohody u znalkyne prebiehalo až do začiatku Vianočných prázdnin 2021 striedanie detí u rodičov po týždni, počas zimných prázdnin sa rodičia rovnako dohodli na pomernej starostlivosti o deti, P. sa na tento režim dobre adaptovala a bola spokojná, maloletý H. bol zo začiatku z tejto zmeny v strese, ktorý popisoval ako nedostatok kontaktu s otcom, začala sa u neho vyskytovať stresová reakcia, postupne sa však situácia zlepšovala a ku koncu roka bolo dieťa vyrovnané. Po skončení zimných prázdnin matka oznámila, že nebude v tomto režime pokračovať a trvala na režime podľa neodkladného opatrenia, pričom otec je pripravený matke širší styk umožniť. Otec navrhol zachovať súčasný stav vecí so širokou úpravou styku matke a odporučil vykonať kontrolný znalecký posudok. Zo záverov otcom doloženého Znaleckého posudku č. 60/2021 vypracovaného PhDr. Mgr. Elena Fortis pre účely konania vedeného na Okresnom súde Nové Zámky, pod sp.zn. 3T/33/2021 (týkajúceho sa obvinenia otca pre prečin ublíženia na zdraví v súbehu s prečinom výtržníctva v súvislosti s konaním otca dňa 17.10.2018) vyplýva, že osobnostná štruktúra otca je diferencovaná, sociálne a emocionálne zrelá, je schopný racionálne riešiť rôzne situácie bez vytesnenia emócií, v dôsledku silnej racionálnej kontroly. Agresivita nie je dominujúcou osobnostnou črtou probanda, bez sklonov k neadekvátnemu agresívnemu a násilnému správaniu, neboli u neho zistené tendencie k fyzickému násiliu voči osobám.

34. Matka v podaní z 14.02.2022 uviedla, že závery znaleckého posudku vypracovaného PhDr. Alenou Kopányiovou PhD. sú správne, náležite odôvodnené, podložené obsahom nálezu a zodpovedajú pravidlám logického myslenia. Mgr. Jana Ashford je psychoterapeutka a psychologička pracujúca v súkromnej sfére, ktorá nemá kompetencie dať súdu odpovede na vysoko odborné otázky. To, že Mgr. Jana Ashford nespozorovala u maloletej Hanky symptomatiku depresie neznamena, že táto neexistovala, alebo neexistuje, keďže depresia sa u detí prejavuje rôznymi symptómami, ktoré môžu prichádzať a odchádzať, dokonca depresia môže byť aj skrytá. Preto úsudok Mgr. Jany Ashford zachytený písomne v informatívnej správe doloženej otcom nie je relevantným dôkazným prostriedkom, spôsobilým spochybníť vedecké a objektívne podložené závery súdnej znalkyne uvedené v Znaleckom posudku č. 21/2021. Pokiaľ ide o závery Znaleckého posudku č. 24/2018 Mgr. Balka, vo vzťahu k nemu matka zotrvala na námietkach uvedených v odvolaní proti rozhodnutiu. Najdôležitejším faktom je, že maloleté deti počas celého konania zotrvávajú na tom, že chcú bývať u svojej matky a ich postoj sa nemení. Pokiaľ ide o striedavú osobnú starostlivosť, na str. 24 a 25 znalkyňa okrem názorových nezhôd rodičov na túto otázku referuje, že samotné deti sa vyjadrili, že toto riešenie pre nich nebolo dobré. Správanie sa otca k matke, ktoré je podľa znaleckého posudku pasívno -agresívneho charakteru, sa prejavuje aj v reálnom živote. Matka sa už dlhý čas snaží v maximálnej miere dodržiavať odporúčania odborníkov i nariadenia súdu i napriek tomu, že pri každom stretnutí musí počúvať, ako deťom chýba. V prípade zverenia detí do jej osobnej starostlivosti nemá problém umožňovať otcovi čo najširší styk s deťmi. Otec jej navrhol iba buď striedavú starostlivosť (čo matka odmieta pre nevhodnosť takéhoto režimu pre deti) alebo spojenie dvoch určených dní styku v týždni do jedného s väčším rozsahom hodín, čo vzhľadom na svoj pracovný režim nedokázala akceptovať. V trestnej veci napadnutia matky otcom dňa 17.10.2018 bol vydaný trestný rozkaz, voči ktorému otec podal odpor a konanie prebieha ďalej. Pokiaľ ide o výživné, pri zohľadnení jednotlivých období od roku 2017 do súčasnosti a platenie výživného na maloleté deti otcom, mu matka dlhuje výživné na deti za dva mesiace. S nariadením kontrolného znaleckého dokazovania matka nesúhlasila a navrhla, aby boli maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti, styk otca upravený tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s deťmi každý páry týždeň od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý týždeň dva dni v týždni, napr. utorok a štvrtok od 14.00 hod. do 18.00 hod. a počas prázdnin a sviatkov každý rok od 1.7. od 10.00 hod. do 15.7. do 20.00 hod. a od 1.8. od 10.00 hod. do 16.8. do 20.00 hod., každý páry rok od piatku, ktorý predchádza prvému dňu jarých prázdnin od 16.00 hod. do nasledujúceho piatka do 16.00 hod., každý nepáry rok od štvrtka, ktorý predchádza Veľkému piatku od 10.00 hod. do utorka, ktorý nasleduje po Veľkonočnom pondelku do 18.00 hod. každý páry rok od prvého dňa zimných prázdnin od 10.00 hod. do 25.12. do 12.00 hod. a každý nepáry rok od 2.1. od 10.00 hod. do posledného dňa zimných prázdnin do 18.00

hod. a od 25.12. od 12.00 hod. do 2.1. nasledujúceho roka do 18.00 hod. s tým, že otec je oprávnený sa s deťmi stretávať aj nad rámec upraveného styku po dohode s matkou. Vo veci určenia výživného navrhla určiť vyživovaciu povinnosť otca na maloleté deti na sumu 350 eur a 300 eur mesačne .

35. Matka sa v priebehu odvolacieho konania v roku 2021 presťahovala do V., kde nadobudla nehnuteľnosť a kde je od 01.09.2021 zamestnaná vo O. nemocnici. V čase rozhodovania odvolacieho súdu žili obaja rodičia vo svojich domácnostiach (otec v Bratislave, matka v Trnave) s aktuálnymi partnermi.

36. V priebehu pojednávania nariadeného odvolacím súdom na 22.02.2022 sa odvolací súd pokúsil o zmierne vyriešenie veci, a to s poukazom na závery Znaleckého posudku č. 21/2021 s tým, že s poukazom na predmet konania (úprava pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoze) je prípadná dohoda rodičov v tomto smere (aj keď čiastočná, resp. týkajúca sa len niektorých aspektov pomerov maloletých detí) v najlepšom záujme maloletých detí, rodičov vyzval na efektívnu komunikáciu v tomto smere. Z výsluchu rodičov zistil, že v lete 2021 mali rodičia deti v starostlivosti v dvojtýždňových intervaloch, deti to zvládali veľmi dobre, od 05.11.2021 rešpektovali odporúčania súdnej znalkyne vo vzťahu k jej záverom a deti si po týždni striedali spôsobom, že matka ich vozila ráno do Bratislavy a poobede odvážala. Matka uviedla, že tak mohla robiť len s pomocou partnera, keďže nemá flexibilnú pracovnú dobu, z toho dôvodu takýto model starostlivosti nie je pre ňu dlhodobo udržateľný, od januára 2022 ho nerealizujú a idú podľa neodkladného opatrenia. Z domu museli vychádzať okolo 06.20 hod. ráno, poobede vyberala syna v školskom klube a P. spravidla u otca, prevážala ich do Trnavy, kde prespali a ráno sa opäť museli prevážať. Čiastočne sa to upravilo v momente, kedy u nich nastúpilo dištančné vzdelávanie. Deti sa v tomto období tešili, že sú s matkou viac. Školu v Trnave majú blízko, P. sa na školu teší, vie o nej, synovi o škole matka ešte nehovorila a podľa informácií od riaditeľky, je možné po rozhodnutí súdu o zverení deti do tejto školy umiestniť. Otec poukazyval na to, že dlhodobo uvádzal, že neodkladným opatrením upravený rozsah styku detí s matkou nie je dobrý a pre deti je nevyhovujúci, H. robí problém akákoľvek zmena, čo sa prejavilo na jeseň 2021 pri nábehu na dočasnú striedavú starostlivosť, avšak počas jej realizácie sa to upravilo. Nesúhlasil so závermi znaleckého posudku vo vzťahu k zadefinovaniu toho, že deťom je jedno kde bývajú a vo vzťahu k depresivite P.. Pre P. bude zmena školy ťažká, súvisí to s jej povahou, nie je pravdou, že sa teší na zmenu školy a že so zmenou vyjadruje spokojnosť. Pokiaľ by boli deti zverené matke a boli v škole v Trnave, otec sa nevedel aktuálne vyjadriť v akých dňoch a akým spôsobom by bola pre mňa z hľadiska pracovných povinností vhodná úprava rozsahu styku, keďže by to pre neho znamenalo nielen odvezenie detí, ale aj spiatočnú cestu do Bratislavy. Otec poukazyval ďalej na to, že signalizovaná depresivita u P. je podľa obsahu znaleckého posudku výsledkom takzvaného samohodnotiaceho testu, ktorý nebol detailnejšie skúmaný.

37. PhDr. Alena Kopányiová PhD. vo vyjadrení sa k námietkam otca voči znaleckému posudku zo dňa 22.03.2022 uviedla, že znalecké psychologické dokazovanie zrealizovala tak, aby psychologickým diagnostickým skúmaním vedela odpovedať na otázky súdu (súd nepoložil znalkyni otázky týkajúce sa analýze doterajšieho vývoja konania počas rozvodu). Cieľom znaleckého dokazovania bolo posúdenie súčasného psychického stavu detí (otázka č.1), ich vzťahu k rodičom a popísať dynamiku tohto vzťahu - uvedené realizovala metódami uvedenými na str. 19, resp. 21 posudku. V diagnostike detí využívala najmä projektívne a poloprojektívne metódy, ktoré deťom umožnili využiť symboly na pomenovanie rodinných vzťahov (takto sa venovala zdokumentovaniu súčasného stavu detí). K rozporu hodnotenia P. v znaleckom posudku s hodnotením Mgr. Jany Ashford znalkyňa uviedla, že správy podávané psychológmi, alebo psychoterapeutmi vychádzajú najmä z hodnotenia, či zosumarizovania odbornej činnosti na základe cieľov psychologickkej služby medzi psychologóm a rodičom, resp. deťmi a tieto sú, alebo môžu byť odlišné od cieľa a otázok znaleckého dokazovania (znalkyňa nevie, aká boli a sú ciele psychologických návštev detí u psychologičky Ashford, aké diagnostické nástroje psychologička použila na zistenie svojich záverov). Rodičom na spoločnom stretnutí uviedla, že z dôvodu pozorovanej symptomatiky depresie (fyzické prejavy - držanie tela, zvesené plecia, potlačená detská spontánnosť, verbálny a neverbálny prejav P.) do diagnostiky psychického stavu detí zaradila u P. Dotazník depresie pre deti (CDI) a zistila významné prejavy symptómov depresivity (str. 22 posudku). Rodičia tento postup, ani výsledok diagnostiky, ktorý s nimi komunikovala počas znaleckého dokazovania, nenamietali. Dynamiku rodinných väzieb popisuje v zmysle zmien rodiny v čase (str. 29 posudku), tieto skutočnosti sú analyzované na str. 23, ako výsledok najmä analýzy projektívnych a poloprojektívnych metód, na základe ktorých zistila túto funkčnú úroveň P. primárnych vzťahov, ktorú považuje za prezentáciu jej vlastných túžob a prejavov, bez toho, čo si matka alebo otec myslia, že by chcela, resp. mala

hovorí. Projektívne metódy užšom slova zmysle sú projektívne techniky špeciálnymi metódami na odhaľovanie nevedomých (úmyselne i neúmyselne) obsahov myslenia a zobrazenia štruktúry osobnosti. Osobnosť rodičov skúmala v kontexte ich predpokladov na zabezpečenie starostlivosti - osobnostnými sebaopisovými dotazníkmi SPIDO-DOZ, resp. ICL a projektívnym testom farieb. Osobnosť človeka sa v sociálnom prostredí prejavuje komplexne - vo vzťahu k autoritám, priateľom, primárneho a širšieho sociálneho prostredia, k partnerovi, vo vzťahu k deťom, vo vzťahu k hierarchicky podriadeným osobám a pod. Žiadny zo psychologických osobnostných dotazníkov nemeria charakteristiky ako „konanie v rozpore so záujmom dieťaťa“, „prenášanie zraňujúcej partnerskej histórie“ a pod. ale ide pravdepodobne o znalcové hodnotenie a interpretácie správania a motívov konania osoby. K hodnoteniu otca ako egocentrickej osobnosti, orientovanej predovšetkým na svoju vlastnú osobu, ktoré sa nezhodujú so závermi iných znaleckých posudkov znalkyňa konštatovala, že charakteristika egocentrickej osobnosti je výsledkom skóre sebaopisovacieho dotazníka Interpersonálnej diagnózy (ICL) a je jednou z jeho ďalších osobnostných charakteristík zistených z tohto dotazníka (str.17 posudku - V štruktúre osobnosti ďalej zisťujeme konvenčne kooperatívny štýl a afiliáciu s ostatnými, ktorá vedie k spolupráci vychádzať s ostatnými, zodpovednosť, rásnosť a kritickosť). V posudku E. Fortis uvádza - str.21 - Osobnosť so zníženým záujmom o iných, empatické schopnosti sú oslabené, ale zachované, situačne so sklonom k nekompromisnosti pri úsilí o kompenzáciu (Rorschachová metóda) - sú charakteristiky popisujúce zameranie osobnosti na seba, teda egocentrickú osobnosť. U P. bolo zistené prežívanie individuálneho nedostatku emocionálnej saturácie (str.22 posudku), ktorá v prostredí otca nebola dosaturovaná a z pohľadu prežívania HC.y otec na túto potrebu maloletej dostatočne nereagoval. Z tohto dôvodu je v posudku konštatované, že sa P. neadaptovala na osobnú starostlivosť otca. Ak by sa P. adaptovala na osobnú starostlivosť otca, tak by pravdepodobne hneď v úvode rozhovore neverbalizovala, „že dúfa, že bude bývať u maminky, lebo jej veľmi chýba“. (str.21 posudku). P. je konzistentná vo svojich vyjadreniach aj po období, kedy už nebola tak intenzívne v kontakte s matkou, jej vyjadrenia vychádzajú z jej prežívania a vzťahovej väzby k matke, preto ich aktuálne znalkyňa nepovažuje za manipuláciu. Znalecký posudok sa opiera o aktuálny stav, prežívanie a správanie rodičov a detí, ktoré mala znalkyňa možnosť pozorovať a posudzovať „tu a teraz“ - teda v prítomnosti. Rodičia, ako každý iný človek, prechádzajú rozchodom, resp. rozvodom rôznymi fázami, každý z rodičov môže rovnakú situáciu prežívať a vnímať rôzne. V posudku je popísané aktuálne a pozorované správanie rodičov detí.

38. Otec v podaní z 24.03.2022 predložil Odborné vyjadrenie k Znaleckému posudku číslo 21/2021 vypracované PhDr. Jozefom Tinkom, PhD. (odborníkom pre oblasť metodológie, s dlhodobou praxou v oblasti analýzy znaleckých posudkov vypracúvaných v súvislosti s rozhodovaním o úprave rodičovských práv) uvádzajúc, že v rámci odborného posúdenia bolo pomocou analýzy validity a reliability znaleckého posudku objektívnymi metódami identifikované množstvo závažných pochybení znalkyne pri vypracovaní posudku, zo zistení odborného posúdenia je evidentné, že Znalecký posudok č. 21/2021 má nízku validitu aj reliabilitu, vykazuje znaky zaujatosti znalca a nespĺňa odborné kritériá znaleckého posudku na základe čoho otec žiadal, aby súd závery znaleckého posudku nebral pri rozhodovaní do úvahy, a to najmä časť týkajúcu sa názorov znalkyne vyslovených k otázke č.11 o „zverení detí“. Na túto otázku znalkyňa nemôže odpovedať, keďže ide o otázku právnu, netýkajúcu sa jej odbornosti. Tento fakt je evidentný aj zo skutočnosti, že znalkyňa v rámci vypracovania posudku nebrala do úvahy množstvo ďalších súvislostí, ktoré s jej profesiou a rozsahom znaleckého posudku nijako nesúvisia, avšak je potrebné vysporiadať sa s nimi. Otec uviedol, že súhlasí s prezentovaným názorom znalkyne, že pre deti je vhodný širší kontakt s matkou, ako podľa aktuálne platného neodkladného opatrenia, znalkyňa pritom nijako neanalyzovala, aký rozsah alebo spôsob kontaktu detí s matkou by bol potrebný na zlepšenie deklarovaného negatívneho prežívania detí. Otec v tomto smere aj dlhodobo proaktívne koná, opakovane v tomto smere podáva matke návrhy a je aj schopný takýto režim zabezpečiť a dodržiavať (napr. striedavá starostlivosť v novembri a decembri 2021). Za paradoxné mal, že matka, hoci sa dožaduje zverenia detí do svojej výlučnej osobnej starostlivosti, nevyužíva ani v súčasnosti jej dostupné možnosti na kontakt s deťmi. V tejto súvislosti dal do pozornosti vyjadrenie matky, že predtým bývala v R. odkiaľ bolo ku aktuálnej škole detí „20 minút“ a až následne sa presťahovala do Trnavy a taktiež, že jej aktuálny partner „zanáša syna do školy v Bratislave, takže nie je problém“ (oboje Znalecký posudok č. 21/2021 str. 10). Depresívne prežívanie dcéry P., ktoré je konštatované iba na základe dotazníka CDI, je iba samohodnotením skúmanej osoby, ktoré nebolo nijakým objektívnejším spôsobom preukázané a odporuje aj iným známym skutočnostiam (napr. dlhodobo konzistentným vyjadreniam psychologičky Jany Ashford). Prítom ak by aj depresívne prežívanie dcéry P. bolo skutočnosťou, znalkyňa nijako podrobnejšie neanalyzovala jeho dôvody, preto jediné ponúkané riešenie „zverenie detí matke“ nemôže byť dôveryhodné. Aj v rozsudku OS SR BA IV zo dňa 10.5.2019 je uvedené, že matka „deti manipulovala,

podšúvala im nepravdivé vyjadrenia a tvrdenia, čím skresľovala obraz otca pred samotnými deťmi“, a taktiež „maloleté deti ... dlhší čas žijú v prostredí, ktoré je mimoriadne negatívne naladené proti osobe otca“, čo sú skutočnosti nepochybne sami o sebe spôsobilé mimoriadne negatívne ovplyvniť prežívanie dcéry P., avšak ich riešenie sa v žiadnom prípade nedá dosiahnuť zmenou zverenia detí. Zároveň je z celého priebehu rozvodovej situácie od roku 2017 evidentné, že z oboch rodičov je práve otec a vzťah detí k otcovi viac zraniteľný. Počas tohto obdobia opakovane nastala situácia, kedy počas obdobia, kedy boli deti de-facto v starostlivosti matky došlo nie otcovou vinou k zásadnému narušeniu vzťahu detí, najmä dcéry P. s otcom (počas celého tohto obdobia pritom nebolo identifikované žiadne negatívne konanie otca voči deťom). Je v zásadnom záujme samotných detí usporiadať vzťahy týkajúce sa starostlivosti o deti medzi rodičmi takým spôsobom, aby vzťah detí s otcom bol čo najviac chránený, čo zabezpečí model, v ktorom sú deti zverené otcovi, alebo striedavá starostlivosť. Otec napokon zdôraznil, že kľúčovým faktorom, ktorý napomohol aj k dosiahnutiu súčasného pozitívneho vzťahu detí s otcom bolo zverenie detí do jeho starostlivosti a možnosť túto starostlivosť reálne vykonávať. Obdobie, kedy boli deti v otcovej starostlivosti viedlo k zásadnému zlepšeniu prežívania detí, vzťahu medzi deťmi a otcom, pričom nedošlo k žiadnemu zhoršeniu vzťahu detí s matkou. Otec vzorne plní svoje povinnosti voči deťom, aj voči matke, napriek traumatizujúcim skúsenostiam, ktoré prežil počas rozvodového obdobia, je voči matke pozitívny a vychádza jej v ústrety.

39. Matka v podaní z 15.04.2022 uviedla, že otec začal pripúšťať spojitosť P. problémov s vylučovaním s psychikou dieťaťa, keď reakcia dieťaťa je prejavom jeho zhoršujúcej sa psychiky a je tu súvislosť s túžbou detí po zmene. Prejavy detí hovoria o neverbálnom prejave ich prežívania u otca, kde nie sú naplnené ich potreby, deti očakávajú a túžia po zmene, opakovane to aj verbalizujú, lebo nie je dostatočne saturovaná ich emočná stránka. Otec rád verejne prezentuje ako je nepostačujúci čas s matkou pre deti, avšak vždy umožnil nápravu len v prísne stanovených limitoch, a to v rozmedzí - striedavá starostlivosť, keď deti navštevujú školu v Bratislave. Vyjadrenia detí jednoducho prejde mlčaním, ale ak sú v spoločnosti tak sa na nich škaredo pozrie a potom je na nich nepríjemný. Matka uviedla, že sa snažila o dohodu, navrhla rôzne varianty a k dohode nedošlo z dôvodu, že otec nemá o dohodu záujem, lebo presadzuje svoj cieľ. Otec je ochotný navrhnúť úpravy styku do úrovne striedavej starostlivosti a nemá vôľu dohodnúť sa aj keď ide o dobro detí. Počas rozvodového konania deti museli prekonať traumatizujúce skúsenosti, ktorých boli svedkami a ich výpovede už boli súdu predkladané (násilie, kvôli ktorým nebolo možné stretávanie otca s deťmi). Nepriame dôkazy agresívneho správania sa otca voči matke sú popísané už v správach pri mediácii s PhDr. Kristínou Wieckowskou, ako aj popísaný pasívno- agresívny charakter správania voči matke z posledného znaleckého dokazovania PhDr. Kopányiovej PhD. Túžba detí je stále rovnaká a počas rozvodového konania nemenná, a to ani po snahe "znižit' matkin vplyv na deti ". Rezervovaný stav P. k otcovi, uzatváranie sa je prejav vzdoru, nesúhlasu so stavom v akom dieťa vyrastá. Otec poukazuje ako sú deti adaptované, pritom pri náznaku, že deti môžu bývať s mamou a chodiť do školy v Trnave, H. prezentuje jasnú voľbu spôsobom primeraným jeho veku (jeho ho prejavom je vzdor a odmietanie ísť do školy). Striedavá starostlivosť nie je vhodným modelom starostlivosti o deti, ktoré sa samy takto vyjadrujú a nie sú splnené ani ďalšie nevyhnutné predpoklady na takýto model starostlivosti, napr. „vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa, rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich s financovaním potrieb dieťa, s presúvaním jeho osobných vecí z domácnosti jedného rodiča do domácnosti druhého rodiča, so zdravotnou starostlivosťou maloletého, hlásením jeho pobytu a pod.“ (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/164/2017). Čo sa týka vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní 29.03.2022, nie je vôbec zrejmé, z akého dôvodu nastal takýto výrazný obrat v názore na riešenie zverenie maloletých do osobnej starostlivosti, kde pokým tesne predtým ako prvostupňový súd rozhodol, sa kolízny opatrovník vyjadril, že odporúča súdu akceptovať názor maloletých detí, ktoré sa jednoznačne vyjadrili, že chcú ostať s matkou (za celý priebeh tohto konania sa názor detí ani najmenej nezmenil). Zo spisového materiálu je nepochybné, že matka vždy po incidente, ktorý sa medzi rodičmi stal, deti prostredníctvom psychologickkej intervencie motivovala k stretnutiam s otcom, aby sa vzťah detí, ktoré stretnutia s otcom po incidentoch odmietali, v čo najkratšej možnej dobe upravil.

40. Zo správ Spojenej školy Sv. O. z C. z 08.04. a 11.04.2022 vyplynulo, že maloletá P. dosiahla za 1. polrok školského roka 2021/2022 známku 1 z predmetov informatika, biológia, dejepis, geografia, technika, hudobná výchova, katolícke náboženstvo, výtvarná výchova, telesná a športová výchova a známku 2 zo slovenského jazyka, anglického jazyka, matematiky, jej správanie je hodnotené známkou veľmi dobré (1), je svedomitá a zodpovedná. K ostatným spolužiakom je priateľská a milá, aj keď je trochu tichšia. Pravidelne sa pripravuje na vyučovanie, jej aktivita počas hodín sa od začiatku školského

roku zvýšila, je aktívnejšia, od školského roku 2021/2022 je zapojená do anglického programu CLIL, organizovaného jazykovou školou EliteEnglish (navýšené hodiny anglického jazyka s native speakerom) a je u nej badať zlepšenie anglického jazyka. H. je žiakom 2.A triedy chodí do školy pripravený, zadané domáce úlohy si plní, ale má problémy, ktoré spočívajú v grafomotorickom prejave, občas zrkadlovito píše niektoré tvary, má ťažkosti s udržaním tvaru a so správnym sklonom písma, ale svojou usilovnosťou sa zlepšuje. Matematika mu nerobí problémy, rád počíta, v učive sa zlepšuje, ale jeho pracovné tempo je pomalé. H. sa dobre adaptoval do školského prostredia, vie sa podriaďovať pravidlám v triede a nadväzuje nové kontakty so spolužiakmi. Dochádzku má v poriadku a všetky vymeškané hodiny sú riadne ospravedlnené. Triedna učiteľka má kontakt na oboch rodičov, ale užšie spolupracovala s H. otcom, ktorý sa informuje o výsledkoch výchovno- vyučovacieho procesu.

41. Zo správy Mgr. Jany Ashford, psychologičky, psychoterapeutky ALMA Centrum pre zdravý vývin v Bratislave z 25.04.2022, vyžiadanej odvolacím súdom vyplýva, že prvý kontakt s deťmi a rodičmi bol v roku 2017, kedy sa rodičia rozišli a chystali sa na rozvod. V tomto období psychologička videla obe deti aj rodičov opakovane v priebehu niekoľkých mesiacov. Ďalší kontakt prebehol v roku 2021, kedy videla deti v priebehu jari/leťa deti celkovo 6 krát (18.03., 31.03., 19.04., 03.05., 31.05., 14.06.), a v tomto roku H. 5x a P. 4x. Stretávanie inicioval otec, matka s psychologickou starostlivosťou v centre súhlasila. V tomto roku mali P. aj H. svoje stretnutia individuálne, kvôli možnosti zamerať sa na ich konkrétne prežívanie a skúsenosti. S obomi deťmi pracuje formou hravej terapie integrovanej s viac direktívnymi cieľenými aktivitami, ktorej cieľom je poskytnúť deťom priestor na ventiláciu ich prežívania, podpora vnútorných zdrojov a posilnenie ich kontaktu s telom (kvôli príležitostným ťažkostiam s vylučovaním u oboch detí). Deti prichádzali na stretnutia po škole, dobre naladené, vďaka predošlým skúsenostiam rýchlo nadviazali kontakt. Na základe prejavov a vyjadrení detí je možné usudzovať, že majú dobrý vzťah k obom rodičom, k ich novým partnerom a ich deťom. V oboch domácnostiach sa, zdá sa, cíti dobre aj s ostatnými členmi, pozitívne sa vyjadrujú o H. a H. aj F. a Z.. Obidve deti opakovane vyjadrujú prianie tráviť viac času s mamou, toto prianie je častejšie a intenzívnejšie komunikované P.. Na tretie stretnutie v tomto roku prišla P. s tým, že sa má dobre, ale je jej smutno za maminkou, avšak to sa možno čoskoro zmení, lebo onedlho bude súd. Na otázku, s kým sa rozprávala o súde, odpovedá že s maminkou. V situáciách, kedy rozpráva o mame, niekedy trochu zosmutnie, avšak pri prechode na inú tému, príp. aktivite alebo hre, sa jej naladenie rýchlo zmení. Začne rozprávať veselším tónom, mimika je primeraná a celkové emočné naladenie je pozitívne. Na stretnutiach je väčšinou uvoľnená, v spokojnom naladení. V žiadnom období u P. neregistrovala prejavy depresivity ani v emočnom naladení ani z popisu jej fungovania v bežnom živote. H. je stále veľmi hravý, chvíľkami vyzerá natoľko ponorený do hry akoby ani nevnímal prípadné otázky, avšak väčšinou po chvíli odpovedá. Subjektívne sa má dobre, miestami prináša situácie zo školy, kedy ho nahneval spolužiak, na stretnutí tiež priamo vyjadruje prianie byť viac s mamou. Na štvrtom stretnutí spomína, že sa blíži súd, zdá sa, že má z toho zmiešané pocity, uvažuje nahlas o tom, že keby išiel k mame, zmenil by školu. Čo sa týka adaptácie detí do osobnej starostlivosti otca či do striedavej starostlivosti, zdá sa, že deti na začiatku každej zmeny starostlivosti na nejaký čas zareagujú zvýšeným rozrušením a potrebujú čas na navyknutie si na situáciu, ale po tomto adaptačnom období sa cítia a v bežnom živote fungujú dobre. V starostlivosti otca sa deťom napriek celkovej rodinnej situácii dobre darilo. Platí, že napriek tomu vnímali, že mali málo kontaktu s mamou. Čo sa týka zaradenia detí do sociálnych kontaktov, P. je dieťa, ktoré je opatrné, v kontakte s rovesníkmi podľa popisu skôr zdržanlivé, nie je pre ňu ľahké nájsť si dobré kamarátky. V posledných mesiacoch však referovala aj o pozitívnych zážitkoch, začala postupne nadväzovať kamarátstva, subjektívne referovala, že s kamarátkami to má lepšie. Mimo školu a rodinu nemá veľa iných sociálnych kontaktov. H. pôsobí byť dobre začlenený v kolektíve chlapcov v jeho triede, rozpráva o situáciách zo školy a zo školskej družiny, kedy sa hral s chlapcami a jeho rozprávanie sprevádza pozitívny afekt. Zo záverov správy vyplýva, že deti majú za sebou dlhé náročné obdobia, týkajúce sa komplikovanej rodinnej situácie. Aktuálne je ich situácia relatívne stabilizovaná a deti sú dobre adaptované. Odporúčanie je naďalej budovať jednotlivito dobré vzťahy medzi otcom a deťmi a mamou a deťmi a modelovanie slušnej a zrelej komunikácie medzi rodičmi. Z pohľadu psychologičky by bolo vhodné, aby deti mohli tráviť vyrovnanjšie množstvo času s mamou aj s otcom. Pre deti by bolo dobré môcť zotrvať v škole, ktorú aktuálne navštevujú, pre udržanie väčšej stability a istoty. Pre zdravý duševný vývin P. a H. je najdôležitejšie, aby rodičia dokázali čo najlepšie nastaviť fungovanie okolo detí, zabezpečiť im stabilitu a predvídateľnosť ich situácie a aby pred deťmi nevyjadrovali priamo ani nepriamo svoje negatívne postoje voči sebe navzájom. Je dôležité nezaťažovať ich do emočného prežívania dospelých a nepreberať s nimi veci, ktoré k ich veku nepatria. Tiež je potrebné dať deťom priestor vyjadrovať svoje pocity, aby cítili, že sa môžu s obomi rodičmi slobodne rozprávať o tom čo prežívajú, bez toho, aby sa báli, že ich rozľútostia či urazia.

42. Podľa § 100 C.m.p. s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

43. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

44. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

45. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

46. Podľa § 28 ods.2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

47. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

48. Podľa čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

49. Podľa čl. 9 bod 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

50. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

51. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opareníach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

52. Pokiaľ ide o výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca a od tohto výroku závislých výrokov o zastupovaní maloletých detí, správe ich majetku a úprave styku maloletých detí s matkou, súd prvej inštancie v čase svojho rozhodovania (10.05.2019) zohľadnil závery znaleckého posudku vypracovaného Mgr. Balkom, skutočnosť, že matka sa v lete roku 2018 na základe jednostranného rozhodnutia odsťahovala spoločne s maloletými deťmi bez súhlasu otca do X. B. a v danom čase opakovane zaznamenanú neschopnosť matky podrobiť sa autorite súdu, čoho dôsledkom bolo podľa názoru súdu prvej inštancie u detí vyvolané psychické napätie. V čase rozhodovania odvolacieho súdu matka zotrvala na odvolacom návrhu, t.j. zveriť obe maloleté deti do jej osobnej starostlivosti so širokou úpravou styku detí s otcom a otec navrhoval v otázke zverenia maloletých detí potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie a styk matky upraviť v čo najširšej možnej miere, eventuálne zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v pomernom rozsahu so zachovaním aktuálnej školy, ktorú deti navštevujú od jari 2020. Na strane kolízneho opatrovníka došlo ku korekcii jeho návrhu prezentovaného pred rozhodnutím súdu prvej inštancie (zveriť maloleté deti do starostlivosti matky) tak, že v priebehu pojednávania dňa 29.03.2022 navrhol zveriť deti do osobnej starostlivosti otca, eventuálne do striedavej osobnej starostlivosti v pomernom rozsahu (vysloviac obavy z konania matky ktorá nie je zárukou riadnej motivácie detí v styku s otcom a z nevhodnosti výmeny školského prostredia pre deti) a v priebehu pojednávania dňa 29.04.2022 navrhol zveriť deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s podmienkou, že deti nebudú meniť školu majúc za to, že takáto alternatíva je pre deti najlepšia a zaručuje rovnocennú starostlivosť oboch rodičov (aj s poukazom na správanie sa matky v minulosti, kedy nedokázala zabezpečiť realizáciu styku otca s deťmi) a v prípade, ak by odvolací súd dospel k záveru o nesplnení podmienok na takéto rozhodnutie, pridržal sa odporúčania zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti otca a styk s matkou upraviť široko. Krajská prokuratúra Bratislava v priebehu odvolacieho konania nemenne navrhovala zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie a maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti matky so širokou úpravou styku detí s otcom.

53. Zohľadniac účastníkmi navrhované spôsoby rozhodnutia odvolacieho súdu v otázke zverenia maloletých detí na čas po rozvode manželstva musí odvolací súd zdôrazniť, že z ust. § 24 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine vyplýva, že predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti, ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba) a súhlas aspoň jedného z rodičov so zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Pokiaľ je komplexne posudzovaný záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, znamená to, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb dieťaťa, schopnosť rodičov dohodnúť sa o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou (dieťa by malo stále navštevovať rovnakú školu) aj s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa (šport, tanec, hudba, cudzie jazyky a pod.), dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takýchto situáciách traumatizované. Pre takýto spôsob rozhodnutia je podstatná a rozhodujúca aj vzdialenosť bydlísk rodičov, ktorá spravidla nebýva vhodná v situáciách, ak rodičia bývajú v iných mestách. V posudzovanej veci nebol pri úvahe o možnosti rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti rodičov (navrhovanej otcom a aj kolíznym opatrovníkom s predpokladom, že maloleté deti nebudú meniť školu v Bratislave, ktorú navštevujú od jari 2020) pre odvolací súd podstatný názor maloletých detí zachytený na str. 24 Znaleckého posudku č. 21/2021 v súvislosti so striedavou osobnou starostlivosťou, že „samé deti sa vyjadrili, že to nebolo dobré“ (pričom z časti týkajúcej sa vyšetrenia maloletých detí zachyteného na str. 18-23 posudku vyplýva, že maloletý H., ktorý bol v prvej polovici roka 2018 v čase cca 7 týždňov trvajúcej striedavej osobnej starostlivosti rodičov, ešte v útlom veku, sa pred znalkyňou takto ani nevyjadril), ale vzdialenosť aktuálnych bydlísk rodičov (Bratislava - Trnava), ktorá aj po presťahovaní sa matky v roku 2021 z X. B. a zmenšení vzdialenosti aktuálnych bydlísk oboch rodičov, pri zistenej neschopnosti rodičov vzájomne konštruktívne komunikovať o podstatných veciach týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností, aj naďalej predstavuje zásadnú prekážku pre rozhodnutie o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Odvolací súd nemohol pri rozhodovaní o forme starostlivosti rodičov o maloleté deti pominúť, že vzájomné vzťahy rodičov sú aj napriek plynutiu času od partnerského konfliktu, v dôsledku ktorého sa matka v lete roku 2017 odsťahovala s deťmi zo spoločnej domácnosti

stále ťažko narušené, k zásadnému posunu v ich vzájomnej komunikácii aj napriek odbornej pomoci (intenzívnej intervencii mediátora v rokoch 2017 a 2018 a aj existencii súdnych rozhodnutí, v danom čase predbežne upravujúcich pomery rodičov a maloletých detí) nedošlo, pričom skutočnosť, že rodičia od rozhodnutia súdu prvej inštancie naďalej nemajú vyriešený základný konflikt ich rozchodu vyplýva nielen zo záverov v odvolacom nariadeného znaleckého dokazovania a ďalšieho doplneného dokazovania, ale aj z vystupovania a prezentovania sa rodičov pred odvolacím súdom (napr. formálne oslovovanie otca matkou pred súdom, vyhýbanie sa očnému kontaktu s otcom matkou aj v momentoch, kedy bol prednes otca verbálne a aj rečou tela smerovaný k matke, rodičmi odlišne prezentovaný dôvod vzniku konfliktnej situácie dňa 15.05.2020, ktorú stará matka zo strany matky na pokyn matky začala natáčať mobilným telefónom pred ohlásením sa matky otcovi, existujúca komunikácia rodičov len formou písomných správ, kedy sa rodičia nerozprávajú ani o veciach týkajúcich sa detí, od jari 2020 nepoberanie rodinných prídavkov ani jedným z rodičov ako dôsledok vzájomného neinformovania sa rodičov o veciach týkajúcich sa detí a pod.). Na základe týchto úvah, súčasne zohľadniac názor prezentovaný matkou pred odvolacím súdom o tom, že režim striedavej osobnej starostlivosti, ktorú na základe odporúčania PhDr. Kopányiovej PhD. rodičia po vzájomnej dohode pred znalkyňou realizovali v mesiacoch november a december 2021 v týždenných intervaloch, je v situácii, kedy by maloleté deti aj naďalej navštevovali základnú školu v Bratislave pre matku dlhodobu neudržateľnú (má fixnú pracovnú dobu) a berúc v úvahu, že rodičia ani napriek snahe odvolacieho súdu nedokázali vyriešiť podstatné otázky, týkajúce sa starostlivosti o deti v prípade trvalého realizovania striedavej osobnej starostlivosti spôsobom, ktorý by neúmerne nezaťažoval deti (rodičia sa nedokázali zhodnúť na otázke školy, spôsobu dochádzania detí do školy), odvolací súd dospel k záveru, že zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti nie je aktuálne v najlepšom záujme maloletých detí. Naopak, podľa názoru odvolacieho súdu by takýto spôsob rozhodnutia v danom čase (kedy sa dlhoročné vzťahové a komunikačné problémy rodičov javia ako neprekonateľné), predstavoval vysokú mieru rizika vzniku negatívnych dopadov na riadny psychický a fyzický vývoj maloletých detí, ktoré by s vysokou mierou pravdepodobnosti vznikali práve v dôsledku dlhoročnej neschopnosti rodičov efektívne komunikovať o podstatných veciach, týkajúcich sa maloletých detí (škola, lekárska starostlivosť a pod.). Pokiaľ matka poukazuje na to, že otec na inú alternatívu ako na striedavú osobnú starostlivosť (ktorá však nie je podľa matky v záujme maloletých detí), nie je ochotný pristúpiť, treba uviesť, že matka v priebehu odvolacieho konania rovnako nemenne zotrvala na svojom návrhu na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti. V nadväznosti na uvedenú úvahu odvolací súd následne pristúpil k posúdeniu otázok súvisiacich s rozhodovaním, do osobnej starostlivosti ktorého z rodičov majú byť maloleté deti zverené, zohľadniac pritom skutočný stav vyplývajúci z vykonaného dokazovania.

54. Pri rozhodovaní o vecnej a právnej správnosti výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, odvolací súd zohľadňoval výsledky dokazovania vykonaného v záujme zistenia skutočného stavu veci jednak v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a jednak v priebehu odvolacieho konania. Zdôrazňuje, že hodnotenie dôkazov môže robiť len súd, ktorý ich vykonal, pričom zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Zákon nepredpisuje a ani dobre nemôže predpisovať pravidlá, z ktorých by malo vychádzať ako hodnotenie jednotlivých dôkazov, tak hodnotenie ich vzájomnej súvislosti a to z dôvodu, že sa jedná o zložitý myšlienkový proces, ktorého podstatou sú jednak čiastkové, jednak komplexné závery sudcu o vierohodnosti poznatkov získaných vykonaním dôkazov, ktoré sú potom podkladom pre záver o tom, ktoré skutočnosti účastníkmi tvrdené má súd za preukázané a ktoré tak tvoria zistený skutkový stav. V posudzovanej veci dospel k záveru, že súdu prvej inštancie nemožno, vo vzťahu k prijatému záveru o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca (vychádzajúc zo stavu existujúceho v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) vyčítať žiadne pochybenia, napr. že výsledok hodnotenia dôkazov v ňom nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplývali alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo. Odvolací súd zároveň musel pri rozhodovaní brať v úvahu a vyhodnotiť skutočný stav veci zistený dokazovaním doplneným v priebehu odvolacieho konania a jeho vyhodnotením, existujúci v čase jeho rozhodovania.

55. Vo vzťahu k námietkam oboch rodičov voči záverom v konaní ustanovených znalcov (námietky matky prezentované v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a v odvolaní voči Znaleckému posudku č. 24/2018 Mgr. Balka zo dňa 09.08.2018 a námietky otca v odvolacom konaní voči

Znaleckému posudku č. 21/2021 zo dňa 22.11.2021 vypracovaného PhDr. Alenou Kopányiovou PhD.) je treba ako podstatnú skutočnosť uviesť, že zmyslom znaleckého dokazovania (resp. potvrdenia alebo odborného vyjadrenia) je ozrejenie skutkových okolností, na posúdenie ktorých treba odborné znalosti a skúsenosti, potrebných k právnemu posúdeniu veci. Znalecký posudok sa pritom hodnotí ako každý iný dôkaz podľa ust. § 191 C.s.p., a to voľne v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi. Hodnotenie dôkazu znaleckým posudkom spočíva predovšetkým v posúdení, či sú závery posudku náležite odôvodnené, či sú podložené obsahom nálezu, či bolo prihliadnuté ku všetkým skutočnostiam, s ktorými sa bolo treba vyporiadať, či závery posudku nie sú v rozpore s výsledkami ostatných dôkazov, a či jeho odôvodnenie zodpovedá pravidlám logického myslenia (§ 17 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch). Súd musí mať pritom možnosť vedieť, z ktorých zistení posudku znalec vychádzal, akou cestou k takýmto zisteniam dospel a na základe akých úvah dospel k svojmu rozhodnutiu.

56. V prejednávanom prípade oba, v predchádzajúcom odseku označené znalecké posudky, podľa názoru odvolacieho súdu spĺňajú uvedené kritériá. S ich závermi, vyplývajúcimi zo znalcami v danom čase použitými klinickými a testovými metódami, nemá dôvod odvolací súd polemizovať zohľadňujúc, že k ich vypracovaniu došlo s odstupom viac ako 3 rokov a za úplne prekonfigurovanej rodinnej situácie (v roku 2018 boli maloleté deti v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žili v Bratislave, rodičia v danom čase dokázali komunikovať o rodičovských kompetenciách a starostlivosti o deti len s intervenciou mediátora, aktuálne sú maloleté deti staršie, dlhodobo sa nachádzajú v osobnej starostlivosti otca a k posunu došlo tým, že otec matke umožňoval a aj naďalej umožňuje kontakt s deťmi aj nad rámec styku upraveného v nariadenom neodkladnom opatrení; práve touto skutočnosťou je možné logicky odôvodniť niektoré závery oboch posudkov (opierajúce sa o v danom čase aktuálny stav, prežívanie a správanie rodičov a aj detí), ktoré sú vo vzájomnom protiklade (napr. týkajúce sa aktuálneho hodnotenia otca ako egocentrickej osobnosti, zaznamenaných príznakov depresie P. v ostatnom znaleckom posudku). Závery znalca Mgr. Balka neboli v danom čase v rozpore ani s vyhodnotením ostatných dôkazov vykonaných v priebehu prvoinštančného konania (psychologických správ a správ z mediačných stretnutí, výsluchov rodičov a ostatných listín obsiahnutých v spise), z ktorých vyplývala dostatočne individualizovaná genéza rodinnej situácie a ani za pomoci odbornej intervencie naďalej nespracovaný manželský/ partnerský konflikt medzi rodičmi, majúci priame dôsledky na kvalitu vzťahu medzi otcom a oboma deťmi (so závažným dopadom najmä na maloletú P.). Obdobná úvaha platí aj vo vzťahu k záverom Znaleckého posudku č. 21/2021, v ktorom odvolacím súdom ustanovená znalkyňa oprela svoje závery o aktuálny stav, prežívanie a správanie rodičov a detí, ktoré mala možnosť pozorovať a posudzovať v prítomnosti (t.j. v čase pred vypracovaním znaleckého posudku). Rozhodnutie súdu prvej inštancie v čase svojho rozhodovania neprihliadať na závery matkou doloženého Odborného vyjadrenia Ústavu pre znaleckú činnosť v psychológii a psychiatrii spol. s.r.o. a na psychologické posúdenie znaleckého posudku, vypracované PhDr. Tomášom Novákom, považuje preto odvolací súd za plne akceptovateľné a správne a sám z totožného dôvodu neprihliadol na závery otcom doloženého Odborného vyjadrenia k Znaleckému posudku č. 21/2021 vypracovaného PhDr. Jozefom Tinkom, PhD. majúc za to, že rodičmi predložené odborné vyjadrenia a psychologické posúdenie znaleckého posudku nie je možné stotožniť s odborným vyjadrením v zmysle § 206 C.s.p., tieto mohli byť posudzované iba ako dôkaz listinou v zmysle § 204 C.s.p. a ich obsah neovplyvnil záver o udržateľnosti záverov oboch znalcov.

57. Odvolací súd ako ďalšiu podstatnú skutočnosť zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv (najmä o tom, ktorému z rodičov bude po rozvoде manželstva zverené maloleté dieťa do osobnej starostlivosti) je potrebné, aby si súdy vždy našli bezpečný podklad pre hodnotenie osobných a povahových vlastností rodičov, keďže len dobre fungujúca osobnosť rodiča je spojená so schopnosťou poskytnúť maloletému dieťaťu adekvátnu starostlivosť. Z uvedeného dôvodu je potrebné identifikovať, preskúmať a vyhodnotiť (potvrdiť alebo vylúčiť) do úvahy všetky prichádzajúce riziká a prekážky, ktoré by mohli ovplyvniť kvalitu osobnej starostlivosti toho-ktorého rodiča o maloleté dieťa. Súd pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, najmä pokiaľ ide o zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti, zisťuje najmä to, ktorý z rodičov je vzhľadom na záujem maloletého dieťaťa väčšmi spôsobilý na výkon osobnej starostlivosti o maloleté dieťa (R 30/1990), resp. zverením komu by boli zabezpečené najpriaznivejšie podmienky pre vývoj dieťaťa, vrátane práva dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu s oboma rodičmi a u koho sú lepšie predpoklady na výkon osobnej starostlivosti. Pre uvedený právny záver musí mať súd spoľahlivý podklad vykonaním a zhodnotením tých skutočností, ktoré charakterizujú osobu dieťaťa, osoby rodičov, ako aj prostredie, v ktorom rodičia žijú (porovnaj R 20/1980). Pokiaľ ide o najlepši

záujem dieťaťa, tento nie je možné stotožniť s názorom (želaním) maloletého dieťaťa a v prípade, ak sa rodičia nevedia dohodnúť na úprave práv a povinností k ich maloletým deťom, je to práve súd, komu prináleží vyhodnotiť obsah pojmu najlepši záujem dieťaťa komplexne, so zohľadnením všetkých individuálnych okolností toho ktorého prípadu (uznesenie Ústavného súdu SR zo 16. 04. 2020 sp. zn. I. ÚS 162/2020).

58. Posudzujúc okolnosti podstatné pre rozhodnutie, ktorému z rodičov budú po rozvoze manželstva zverené maloleté deti do osobnej starostlivosti, zohľadňujúc skutočný stav veci zistený doplneným dokazovaním ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu, a to vyhodnotením dokazovania jednotlivo a vyhodnotením všetkých dôkazov v ich vzájomnej súvislosti so súčasným prihliadnutím na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 C.s.p.), dospel odvolací súd k záveru, že aj s odstupom 3,5 roka je možné konštatovať vecnú a právnu správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti otca a v závislom výroku o zastupovaní a spravovaní majetku maloletých detí oboma rodičmi. Čo do histórie nakonfigurovanej rodinnej situácie plne odkazuje na skutkové zistenia obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie a v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia z ktorých vyplýva, že v čase, kedy boli v minulosti deti v osobnej starostlivosti matky táto nezabezpečila, že v pozícii výlučného rezidenčného rodiča nedochádzalo k devalvácii vzájomného vzťahu maloletých detí s otcom. Maloleté deti (ktoré do leta 2017 žili od narodenia s otcom a s matkou v spoločnej domácnosti v Bratislave) sa s otcom stýkali vo zvyšku roka 2017 a do októbra 2018 za intervencie mediátora a psychologickkej podpory pre deti len v obmedzenom rozsahu (okrem 7 týždňového cyklu striedania sa po týždni pred odsťahovaním sa matky z Bratislavy), po jednostrannom rozhodnutí matky odsťahovať sa s deťmi bez súhlasu otca do X. B. (v júli 2018) aj napriek nariadenému neodkladnému opatreniu, ktorým bola matke uložená povinnosť odovzdať deti do osobnej starostlivosti otca, sa styk detí s otcom realizoval do 13.10.2018 výlučne v rozsahu nariadeného neodkladného opatrenia, od 15.10.2018 do jari 2019 sa styk detí s otcom nerealizoval vôbec, v čase rozhodovania prvoinštančného súdu styk detí s otcom prebiehal (od jari 2019) len v obmedzenom rozsahu výlučne u psychologičky v X. B.. Zohľadniac závery Znaleckého posudku č. 24/2018 Mgr. Balka z ktorých vyplýva, že v danom čase bola matka v konfliktných situáciách presadzujúcejšia, jej postoj výrazným spôsobom narušal psychiku maloletých detí a u maloletej P. sa prejavoval konflikt lojality ako následok prenášania negatívnych postojov a emócií matky v rámci spracovania manželského, resp. rodičovského konfliktu matky, boli závery súdu prvej inštancie obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia o tom, že za daného stavu je (v čase vyhlásenia rozhodnutia) zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca v záujme maloletých detí, vecne a právne správne.

59. Odvolací súd dodáva, že po rozhodnutí súdu prvej inštancie sa po období starostlivosti otca (od 07.02.2020 do 15.05.2020) a po udalosti z 15.05.2020 vzniknutej pri preberaní detí, styk maloletých detí s otcom do septembra 2020 realizoval obmedzene (P. styk s otcom odmietala úplne, H. akceptoval styk s otcom len v obmedzenom rozsahu).

60. Pokiaľ matka v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a aj v priebehu odvolacieho konania poukazovala na to, že k odmietaniu otca deťmi došlo vždy po incidente medzi rodičmi, ktorý vznikol v dôsledku agresívneho správania sa otca voči matke, pričom následne sa snažila deti motivovať k stretávaniu sa s otcom, tieto skutočnosti nie je možné z vykonaného dokazovania vyvodit'. Matka tvrdenia o agresívnom správaní sa otca voči nej produkuje od podania návrhu v roku 2017, otec tieto tvrdenia namieta, rozhodnutím Okresného úradu Bratislava zo dňa 25.07.2019, č. OU-BA-OVVS2-2019/010401 bolo konanie o priestupku, ktorého sa mal otec dopustiť voči matke dňa 30.07.2017 zastavené a z obsahu spisu aktuálne vyplýva, v súčasnosti je proti otcovi vedené trestné konanie (doposiaľ právoplatne nerozhodnuté) v súvislosti s incidentom vzniknutým pri pokuse otca prebrať deti dňa 15.10.2018 v domácnosti matky v X. B., ktorého dôvody a priebeh obaja rodičia popisujú rozdielne (rovnako ako dôvody a priebeh incidentu z 15.05.2020, kedy mali rodičia dohodnutý rozšírený rozsah styku matky s deťmi, ktorý obaja akceptovali, matka podľa otca prišla pre deti bez jeho upovedomenia a dohody o deň skôr, podľa tvrdení matky prišla deti vyzdvihnúť podľa neodkladného opatrenia). Za takéhoto stavu, vo vzťahu k preukázaniu možného agresívneho správania sa otca voči matke, nemá akýkoľvek právny dôsledok ani všeobecný záver Znaleckého posudku č. 21/2021 o tom, že správanie sa otca voči matke má (o.i.) pasívno - agresívny charakter.

61. Ako podstatnú skutočnosť odvolací súd zdôrazňuje, že názor maloletých detí k otázke do starostlivosti ktorého z rodičov chcú byť zverené, ktoré prezentovali v priebehu konania pred súdom

prvej inštancie (kedy aj podľa názoru odvolacieho súdu v novembri 2018 neboli schopné vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť rozhodnúť o svojom ďalšom živote a ani porozumieť následkom takéhoto rozhodnutia), v priebehu pohovoru vykonaného kolíznym opatrovníkom dňa 08.12.2020 (kedy obe uviedli, že im je u otca dobre, chceli by byť s matkou viac a chceli by u nej bývať bez špecifikovania dôvodu) a v priebehu znaleckého dokazovania PhDr. Alene Kopányiovej PhD. (Hanka počas rozhovoru 20.09.2021 a 04.10.2021 uvádzala, že by chcela bývať s maminkou aj s otcom, ale viac s maminou, lebo je jej u nej lepšie, radšej by bola tak, že by k ocinovi chodila len niekedy, tak ako teraz s maminkou, ale bývala by tam s maminou a chodila s ňou do školy, aj H. by to takto chcel, H. sa počas rozhovoru so znalkyňou k otázke, u koho z rodičov by chcel byť nevyjadroval) vyhodnocoval komplexne, a to v kontexte všetkých podstatných okolností prejednávaneho prípadu.

62. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu sú podstatné zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania, z ktorého je možné bez akýchkoľvek pochybností vyvodiť, že obaja rodičia boli a sú pre obe maloleté deti primárnymi vzťahovými osobami, mali a majú dostatočné osobnostné dispozície a rodičovské kompetencie sa o maloleté deti riadne postarať, a to vo všetkých oblastiach, t.j. na úrovni inštrumentálnych, funkčných potrieb a rozvoja osobnosti detí a aj v oblasti emočnej podpory, pričom na strane otca je v ostatnom znaleckom posudku (Znalecký posudok č. 21/2021 z 22.11.2021) konštatované, že tento potrebnú starostlivosť v oblasti emočnej podpory vie zabezpečiť menej. Z ostatného znaleckého posudku vyplývajú zistenia znalkyne, že maloletý H.j sa adaptoval na starostlivosť otca, avšak v prežívaní maloletej P. boli zistené prejavy reaktívnej depresie a prežívania smútku, P. sa podľa znalkyne neadaptovala na starostlivosť otca a jej emocionalita je ovplyvnená prežívaním individuálneho nedostatku emocionálnej saturácie a potreby nežnosti od matky (s príznakmi zlá nálada, nevykonnosť, neschopnosť prežívať radosť). Z vykonaného dokazovania súčasne vyplýva, že maloleté deti sa javili v priebehu pohovoru s kolíznym opatrovníkom v domácnosti otca (08.12.2020) spokojne, uvoľnene a komunikatívne. Z doložených správ základnej školy, ktorú maloleté deti navštevujú, nevyplývala žiadna okolnosť signalizujúca nedostatočnú starostlivosť otca, alebo psychickú nepohodu detí. Zo správy Mgr. Jany Ashford, psychologičky, psychoterapeutky ALMA Centrum pre zdravý vývin v Bratislave z 25.04.2022, vyžiadanej odvolacím súdom vyplýva, že s deťmi sa opakovane stretávala v rokoch 2021 (6x) a 2022 (5x, resp. 4x), podľa jej zistení sa deti cítia v oboch domácnostiach dobre, u P. v žiadnom období neregistrovala prejavy depresivity ani v emočnom naladení ani z popisu jej fungovania v bežnom živote, aktuálne sú deti dobre adaptované, je však vhodné, aby mohli tráviť vyrovnanjšie množstvo času s mamou aj s otcom. Z výsluchov rodičov pred odvolacím súdom vyplýva, že počas letných prázdnin roku 2021 rodičia po prvýkrát realizovali pomernú starostlivosť o deti, otec umožňoval kontakt matke s maloletými deťmi aj nad rámec neodkladného opatrenia podľa aktuálnej dohody rodičov, od začiatku roka 2022 po dvojmesačnom období striedavej starostlivosti matka realizuje styk s deťmi výlučne podľa neodkladného opatrenia, otec prejavil ochotu umožniť styk matke s deťmi aj nad rámec neodkladného opatrenia, čas s deťmi počas ostatných veľkonočných prázdnin si rodičia podelili.

63. Po komplexnom vyhodnotení najlepšieho záujmu maloletých detí, so zohľadnením všetkých podstatných okolností posudzovanej veci odvolací súd dospel k záveru, že aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu je možné prijať záver, že z oboch rodičov je otec ten, zverením komu budú zabezpečené najpriaznivejšie podmienky pre vývoj oboch detí a u koho sú lepšie predpoklady na výkon osobnej starostlivosti. Pri tejto úvahe zohľadňoval vývoj rodinnej situácie opísaný v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia (a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie) a dôsledným porovnaním jednotlivých období, kedy sa deti nachádzali v osobnej starostlivosti matky a v osobnej starostlivosti otca má za zjavné, že z oboch rodičov je otec tým, ktorý zodpovedne pristupuje k právam druhého rodiča rešpektovaním jeho postavenia a nezastupiteľnej úlohy v živote detí a najmä k rešpektovaniu práva oboch detí na udržiavanie pravidelného a v rámci možností aj rovnocenného osobného styku aj s druhým rodičom. V tejto súvislosti poukazuje na to, že pri nepreukázaní relevantných dôvodov na strane otca, pre ktoré maloleté deti počas období, kedy sa nachádzali v starostlivosti matky úplne odmietali kontakt s otcom, resp. ich kontakt s otcom sa realizoval s pomocou intervencie mediátora, resp. psychologičkej pomoci, kedy podľa výsledkov znaleckého dokazovania z roku 2018 hodnoteného v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi bola matka tou, ktorá devalvovala rodičovské kompetencie otca, svojím postojom k deťom výrazne narušila aj psychiku maloletých detí, navodila stav, že najmä u maloletej P. sa prejavoval konflikt lojality a možnosť kontaktu detí s otcom výrazne obmedzila svojvoľným rozhodnutím presťahovať sa s deťmi do iného mesta, je obdobie, kedy sa deti nachádzajú v osobnej starostlivosti otca obdobím, v ktorom môžu deti bez akýchkoľvek rušivých zásahov do ich prežívania rozvíjať vzťah s oboma rodičmi, deti podľa správ základnej školy, ktorú v Bratislave navštevujú

prosperujú a otec matke umožňoval a naďalej umožňuje realizáciu styku s deťmi v širšom rozsahu, než ako je nastavený aktuálne platiacim neodkladným opatrením súdu, pričom u maloletých detí nebola ostatným znaleckým dokazovaním zistená manipulácia zo strany ani jedného z rodičov. Vyvažujúc tieto zistenia so závermi v odvolacom konaní nariadeného znaleckého dokazovania, týkajúceho sa u P. zistených prejavov reaktívnej depresie v jej prežívaní a prežívania smútku (u maloletého H. znalkyňa zistila adaptovanie sa na starostlivosť otca), posudzovaného súčasne v kontexte obsahov odvolacím súdom vyžiadaných správ zo základnej školy a aktuálnej správy PhDr. Mgr. Jany Ashford, psychologičky, psychoterapeutky z 25.04.2022, zisteniach, že matka komunikuje s maloletými deťmi o súde (P. sa vo februári tohto roka začala správať k otcovi rezervovane a na prechodný čas u nej znova nastali problémy s vylučovaním a H. odmietol ísť do školy, čo sa nikdy predtým nestalo), odvolací súd dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletých detí je zachovať aktuálny model starostlivosti rodičov o maloleté deti a potrebu zvýšenej emočnej saturácie detí (najmä u P.) dosýtiť širokou úpravou styku matky s deťmi.

64. Na rodičov maloletých detí apeluje, aby sa v záujme zdravého duševného vývoja svojich detí pokúsili v otázkach súvisiacich s ich výchovou nájsť aspoň základné obojstranne prijateľné východiská vzájomnej koexistencie. Zdôrazňuje im, že ich deti potrebujú v prvom rade vyrastať v prostredí vzájomného rešpektu, neupierania práva na oboch rodičov a v prostredí, v ktorom obaja rodičia dokážu rešpektovať úlohu a postavenie druhého rodiča v živote dieťaťa. Rodičia by si mali uvedomiť, že svojim vzájomným postojom a chovaním, ktoré ich syn a dcéra vnímajú a všimajú si ich, im sprostredkovávajú hodnotové vzory a vzory chovania, ktoré by obom deťom v budúcnosti mali uľahčiť sociálnu interakciu a nadväzovanie pozitívnych sociálnych vzťahov (za takéto nie je možné považovať neschopnosť rodičov vzájomne o veciach týkajúcich sa detí konštruktívne komunikovať). Obaja rodičia sú dospelí ľudia od ktorých ich deti oprávnené a prirodzene očakávajú správanie dospelých a ktorí v prípade vzájomnej nespokojnosti, neschopnosti komunikovať vo veciach týkajúcich sa spoločných detí, pôjdu v konečnom dôsledku len proti záujmu maloletých, ktorým tým budú odopierať právo na pokojné a vzájomnými konfliktami rodičov nezaťažované detstvo. Rodičom dáva do pozornosti obsah odporúčania obsiahnutého vo vyjadrení Mgr. Jany Ashford z 25.04.2022, podľa ktorého je pre zdravý duševný vývin Hanky a Matejko najdôležitejšie, aby rodičia dokázali čo najlepšie nastaviť fungovanie okolo detí, zabezpečili im stabilitu a predvídateľnosť ich situácie, aby pred deťmi nevyjadrovali priamo ani nepriamo svoje negatívne postoje voči sebe navzájom, nezaťažovali ich do emočného prežívania dospelých, nepreberali s nimi veci, ktoré k ich veku nepatria a dali deťom priestor vyjadrovať svoje pocity, aby cítili, že sa môžu s obomi rodičmi slobodne rozprávať o tom čo prežívajú, bez toho, aby sa báli, že ich rozľútosťia či urazia.

65. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zverení maloletých detí a závislom výroku o zastupovaní a správe ich majetku, súladného s ust. § 31, § 32 Zákona o rodine, podľa § 387 ods.1 C.s.p. ako vecne a právne správny potvrdil.

66. Podľa § 25 ods.2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku nežiadajú upraviť.

67. V nadväznosti na prijatú úvahu týkajúcu sa zverenia maloletých detí, odvolací súd následne vo výroku rozhodnutia rozhodol o úprave styku matky s maloletými deťmi, a to pomerným a vyváženým spôsobom počas období školských prázdnin a zároveň ich striedaním počas párných a nepárných kalendárnych rokov, keď týmto spôsobom spravodlivo vyvažoval žiadosti oboch rodičov prednesené v priebehu odvolacieho konania, aby (čo do rozsahu najširšie) obdobie ich starostlivosti o maloleté deti počas letných školských prázdnin bolo upravené tak, aby (z dôvodu pracovných povinností rodičov a v prípade otca aj jeho súčasnej partnerky) pripadlo na druhú polovicu každého letného mesiaca. Preberanie a odovzdávanie maloletých detí na styk upravil v tomto období v mieste bydliska otca. Pri úprave styku matky neakceptoval plne návrh matky predložený na pojednávaní dňa 29.03.2022 na rozdelenie jednotlivých druhov školských prázdnin a na ich rozdrobenie na menšie časové úseky (napr. počas Veľkonočných školských prázdnin), ktoré by znamenali pre deti nadbytočnú záťaž na presúvanie a najmä rodičom by zabraňovali možnému naplánovaniu si viacdennej cesty s deťmi mimo bydliska toho - ktorého rodiča. Za nadbytočný a neefektívny považoval aj návrh matky na osobitnú úpravu styku počas polročných školských prázdnin, trvajúcich v dĺžke jedného dňa a počas jednodňových sviatkov v prípade, ak tieto budú pripadať na školský týždeň osobitne, keď za účelný spôsob úpravy styku považuje, že v

tomto čase bude starostlivosť o maloleté deti zabezpečovať rodič, ktorý má podľa úpravy vzťahujúcej sa na bežný rok, v danom čase zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti.

68. Pokiaľ ide o styk matky s maloletými deťmi počas bežného roka, pre odvolací súd bolo pri úprave styku prioritou, aby na jednej strane zohľadnil záujem maloletých detí a ich styk s matkou nastavil v širokom rozsahu a na strane druhej zároveň spôsobom, ktorý by (s poukazom na aktuálnu vzdialenosť bydlísk oboch rodičov Bratislava - Trnava a ich pracovné povinnosti) nezaťažoval maloleté deti vo veku 11 a 8 rokov nad pre nich únosnú mieru. Na základe uvedeného, zohľadniac aktuálny vek maloletých detí, nespochybniteľnú a nezastupiteľnú dôležitosť postavenia a úlohy matky v ich živote, upravil styk matky s maloletými deťmi počas bežného roka (t.j. mimo osobitnej úpravy počas školských prázdnin) na každý párny kalendárny týždeň od štvrtka od 16.00 hod. do pondelka nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa do 8.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň od stredy od 16.00 hod. do štvrtka do 8.00 hod. s tým, že otec, ktorý je povinný maloleté deti na styk riadne pripraviť, odovzdá maloleté deti matke v mieste jej bydliska a matka po ukončení styku odovzdá maloleté deti do školského zariadenia, ktoré maloleté deti navštevujú. Odovzdávanie detí otcom matke v mieste bydliska matky odvolací súd opiera o zistenia, že otec je aktuálne v pracovnej oblasti flexibilnejší ako matka, je ten, kto bude poznať aktuálny režim detí v škole a mimo školy, môže operatívne reagovať a takto upravený spôsob odovzdávania zároveň maloletým deťom umožní rozšíriť ich čas strávený s matkou. Matke odovzdávanie detí v pondelok do školského zariadenia môže zároveň uľahčiť fakt, že jej partner (podľa vyjadrenia matky) odváža a dováža svojho syna v pondelky a utorky do Bratislavy. Odvolací súd si je vedomý, že táto úprava styku matky s deťmi počas bežného roka nepredstavuje ideálny spôsob jej nastavenia, avšak pri rodičmi deklarovanej dlhodobej neutržateľnosti pomerného rozdelenia osobnej starostlivosti rodičov a maloleté deti (o.i.) počas bežného roka z dôvodu vzdialenosti bydlísk a s tým spojenej záťaže pre deti a aj pre rodičov, v aktuálnom čase predstavuje model, ktorý by maloleté deti nemal neúmerne zaťažovať a ktorý rodičom nebráni v možnosti začať spolu efektívne a zodpovedne komunikovať o podstatných otázkach týkajúcich sa maloletých detí a styk matky s deťmi počas bežného roka operatívne na základe vzájomnej dohody upravovať.

69. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

70. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

71. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

72. Podľa § 62 ods.5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov . Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

73. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

74. Odvolací súd, v nadväznosti na rozhodnutie týkajúce sa zverenia maloletých detí a rozsahu styku detí s matkou, následne pristúpil k posúdeniu vecnej a právnej správnosti výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorej uložil povinnosť matke prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške 300 eur, resp. 250 eur mesačne, a to od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva ako prvoradá konštatujúc, že nedostatočné a dostatočne nevysvetľujúce odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (ods.24) vzťahujúce sa k tomuto výroku, nedáva podklad a ani možnosť preskúmať správnosť prijatého rozhodnutia. Aj keď predmetom daného konania je návrh na rozvod manželstva, ktoré je podľa ust. § 100 C.m.p. zo zákona spojené s konaním o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, v ktorom súd rozhoduje o úprave pomerov maloletých detí rozvádzajúcich sa rodičov, týkajúcich sa vždy len obdobia po rozvode manželstva, naviazaného na právoplatnosť výroku

rozsudku o rozvode manželstva, v posudzovanej veci (kedy v období od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva do rozhodnutia odvolacieho súdu zabezpečovali v jednotlivých časových obdobiach osobnú starostlivosť o maloleté deti obaja rodičia), považoval za súladné so zásadou spravodlivého rozhodnutia, pri rozhodovaní o výške výživného na maloleté deti zohľadniť osobitosti danej veci zistené vykonaným dokazovaním. O výške vyživovacej povinnosti toho-ktorého rodiča za obdobie od 09.07.2019 do rozhodnutia odvolacieho súdu (t.j. na čas po rozvode manželstva), preto rozhodoval s prihliadnutím na faktický stav v realizovaní osobnej starostlivosti rodičov a aj na zákonné podmienky, upravené v hmotnoprávnom predpise, na ktoré bol pri rozhodovaní o určení výživného povinný prihliadať.

75. Obsahom spisu a výsluchom oboch rodičov na pojednávaní dňa 22.02.2022 odvolací súd ustálil obdobia, v akých osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečovali rodičia takto: matka zabezpečovala osobnú starostlivosť o maloleté deti v období od 09.07.2019 do 07.02.2020 a od 16.05.2020 do 31.08.2020, otec zabezpečoval osobnú starostlivosť o maloleté deti od 08.02.2020 do 15.05.2020, od 01.09.2020 do 30.06.2021, od 01.09.2021 do 31.10.2021 a od 01.01.2022 do súčasnosti. V mesiacoch júl, august, november a december 2021 rodičia realizovali striedavú starostlivosť v pomernom rozsahu.

76. Z doložených mzdových listov vyplýva, že matka dosiahla vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou X. B. priemerný čistý mesačný príjem za rok 2019 vo výške 3 082,85 eur netto, za rok 2020 vo výške 3 560,02 eur netto a za obdobie od 1/2021 do 8/2021 vo výške 3 770,11 eur netto. Vo Fakultnej nemocnici v Trnave (kde sa matka zamestnala od 01.09.2021) dosiahla za obdobie 9/2021 do 12/2021 priemerný mesačný príjem vo výške 1 632,90 eur netto a za mesiacov 1,2/2022 priemerný mesačný príjem vo výške 2 070 eur netto. Matka je na základe uzavretej kúpnej zmluvy od roku 2021 výlučnou vlastníčkou bytu nachádzajúceho sa v rodinnom dome s dvoma bytovými jednotkami so záhradou v V., na kúpu ktorého použila prostriedky hypotekárneho úveru, ktorý spláca od januára 2021 mesačnou splátkou vo výške 850 eur. Na nákladoch a réžii domácnosti matky sa podieľa súčasný partner matky.

77. Z otcom doložených listinných dokladov (mzdových listov za roky 2019-2022, daňových priznaní za rok 2019,2020,2021, výpisov z účtov) vyplýva, že otec dosahoval v období rokov 2019 až do súčasnosti príjmy zo zamestnaneckého pomeru v občianskom združení Slovensko. Digital, z dohody o pracovnej činnosti - Fakulta matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského (FMFI UK) - jar 2019 a jar 2020, z dohody o pracovnej činnosti - Ministerstvo regionálneho rozvoja a informatizácie SR - leto a jeseň 2021, z licenčnej zmluvy podľa autorského zákona (spoločnosť V., s.r.o.) a zo živnosti H.. V. A., IČO: XXXXXXXX. V roku 2019 dosiahol príjem v Slovensko.Digital v celkovej výške 10 112 eur netto, príjem zo živnosti vo výške 12 000 eur a za licenčné poplatky vo výške 2 000 eur, v roku 2020 dosiahol príjem v Slovensko.Digital v celkovej výške 8 165 eur netto, príjem zo živnosti vo výške 9 450 eur a za licenčné poplatky vo výške 15 307 eur, FMFI zdaniteľný príjem 60 eur a nemocenská dávka (pandemická OČR) vo výške 693 eur, v roku 2021 dosiahol príjem v Slovensko.Digital v celkovej výške 8 663 eur netto, príjem zo živnosti vo výške 1 200 eur, za licenčné poplatky vo výške 5 017 eur, príjem z dohody o vykonaní práce s Ministerstvom regionálneho rozvoja a informatizácie vo výške 2 651 eur netto a nemocenská dávka (pandemická OČR) vo výške 1 771,88 eur, v roku 2022 príjem v Slovensko.Digital za mesiace 1-3 vo výške 856,53 eur netto, 854,41 eur netto a 841,75 eur netto, príjem živnosti vo výške 1 771,88 eur. Otec je podielovým spoluvlastníkom rodinného domu na adrese Z. (1/3), vlastní motorové vozidlo zn. Škoda Octavia r.v. 2009. Matka v osobitnom súdnom konaní žiada o zaradenie podielu otca do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a žiada za neho vyplatiť sumu 200 000 eur.

78. Pokiaľ ide o druh a výšku príjmov prezentovaných v priebehu odvolacieho konania oboma rodičmi za obdobie rokov 2019 až do rozhodnutia odvolacieho súdu, tieto neboli rodičmi namietané a ani neboli v rozpore s dokazovaním vykonaným pred súdom prvej inštancie a dokazovaním doplneným v priebehu odvolacieho konania.

79. Náklady na maloleté deti matka vyčíslila v podaní z 14.02.2022 uvádzajúc, že aj počas osobnej starostlivosti otca o maloleté deti, uhrádza na maloleté deti sumu 80 eur za jedlo, 60 eur za oblečenie, 15 eur za vitamíny a drogériu, 30 eur za telefóny, po 31 eur mesačne za poisťku na každé z detí a na cestovanie minie cca 160-170 eur mesačne. Nehnutelnosť, v ktorej aktuálne býva kúpila na hypotéku, ktorej splátka je v sume 629,64 eur mesačne, náklady na služby spojené s bývaním sú v sume 155 eur mesačne (plyn 90 eur, elektrika 35 eur, voda 320 eur), nehnuteľnosť zariadila na vlastné náklady, okrem toho spláca úveru vo výške 186,42 eur a 380 eur a jej celkové mesačné výdavky predstavujú sumu 1 530 -1 540 eur. V podaní zo dňa 20.02.2022 uviedla, že náklady na deti predstavovali za obdobie od januára

2019 do februára 2020 a za obdobie od mája 2020 do augusta 2020 sumu 3 187 eur za jedlo a náklady na stravu aj v školských a predškolských zariadeniach (H. MŠ 26 eur/mesiac, P. ZŠ 21 eur/mesiac ; 200 eur obe deti), 840 eur za kozmetiku, drogériu + zdravá výživa v DM, hygienické potreby, dentálna hygiena a zubárka (prehliadky, plomby a pečatenie zubov- 60 eur na mesiac na obe deti), 250 eur za školské potreby + školská taška, školské príspevky, 760 eur P. za mobilný telefón O2 (20 eur mesačne od 1/2019-2/2022), 50 eur kredit H., 2 040 eur za oblečenie, obuv (60 eur na dieťa/ mesiac), pomôcky na rehabilitáciu, bosu, balančné disky 4ks, expandéry, baurer fm 250 eur, čistička vzduchu bionare 545 eur, 1 080 eur za rehabilitácia s tejpovaním (hodina týždeň 6 mesiacov), 160 eur krúžky (tanečná, plávanie obe deti), 208 eur kurz anglického jazyka Helen Doron, jazdenie P. 350 eur (10 návštev), knihy, časopisy, omaľovánky 35 eur/mesiac na každé dieťa, celkovo 1 190 eur, psychologička za obe deti 680 eur, lekárska starostlivosť, liečenie, operácie (Centrum Kramáre) spolu 642 eur. Matka následne vyčíslila priemerné pravidelné mesačné výdavky v súvislosti so starostlivosťou o maloleté deti - strava 100 eur mesačne/ dieťa, oblečenie 60 eur mesačne /dieťa, hračky 30 eur mesačne/ dieťa, telefón P. 20 eur mesačne, H. 10 eur mesačne, drogéria, vitamíny 30 eur mesačne/ dieťa, školské potreby, knihy 25-35 eur mesačne /dieťa, pomôcky na cvičenie pre P. 20 eur mesačne, poistenie 31 eur mesačne / dieťa, náklady na energie pomerne 15 eur mesačne/dieťa. Matka ďalej uviedla, že za dané obdobie až do súčasnosti v súvislosti so starostlivosťou o maloleté vynaložila nepravidelné výdavky: elektronika (PS 4 + ovládače, prenosný reproduktor, slúchadlá, 2x tablet, 2x telefóny, 2x smart detské hodinky, fén, žehlička na vlasy, mikrosystém s reproduktormi, Tv pre deti, sonická kefka pre deti, notebook HP, lampy na stôl 2 x, svetielka ozdobné) vo výške 2 085 eur na obe deti, hračky (plyšáci, schleich hračky/dve autá, strom, domy s ohradami, dinosaury, zvieratá 60ks + kone 25 ks/, spoločenské hry 60 ks, lego, PS4 hry 17 ks, autodráhy, hotwheels, drevené vláčikové dráhy + vláčik lego) v sume 4 390 eur na obe deti, kolobežka 4x, prilby 2x, lyžiarske 2x, bicykel, turistické batohy, mačky, korčule ľadové, športové potreby + vodné športy (vrátane nafukovačiek, vodných pištolí, okuliare, masky) spolu 620 eur na obe deti a náklady na dovolenky - cesta, strava, ubytovanie, reštaurácie, suveníry (2/2019 Budapešť 46 eur, 3/2019 Viedeň 97 eur, 4/2019 Wellness Patince 40 eur, 7/2019 Liptovský Mikuláš 362 eur, 8/2019 Makarska 1617 eur, 7/2020 Banská Štiavnica 343 eur, 7/2020 ZOO BA 25 eur, 8/2020 Kokava 570 eur, 12/2020 Krpáčovo 375 eur 3/2021 Krpáčovo 312 eur, 7/2021 Aquapark Senec 84 eur, 8/2021 Liptovský Hrádok 216 eur 8/2021 Lopušná dolina 440 eur, 1/2022 Krpáčovo 470 eur) v celkovej sume za obe deti 4 997 eur. Ďalej matka špecifikovala náklady na bývanie + bytové zariadenie za mesiace 1/2019-2/2020 a 5-8/2020 (nájomné + internet + Orange Tv) spolu 4 794 eur a špecifikovala aj ostatné náklady vynaložené na zariadenie do podnájmu. Matka v priebehu odvolacieho konania uviedla, že vzhľadom na odstup času sa nezachovala podstatná časť listinných dôkazov vzťahujúcich sa k prezentovaným výdavkom.

80. Náklady na maloleté deti za obdobie máj 2019 - január 2020 otec vyčíslil ako náklady za hračky, knihy 66 eur, náklady spojené s cestovaním za deťmi 400 eur (Bratislava Nové Zámky), psychologička 66 eur (náklady na psychologičku boli v danom čase delené medzi rodičov na polovicu), začiatok návštev detí v domácnosti otca) v decembri 2019 a januári 2020 400 eur (jedlo, oblečenie, keďže matka neposkytla žiadne veci s výnimkou, čo mali deti na sebe oblečené), liečenie v Hornom Smokovci, jedlo, lyžovanie 300 eur, H. škôlka máj 350 eur. Výdavky za obdobie február 2020 - máj 2020 a september 2020 - súčasnosť otec vyčíslil na maloletého H. na sumu 385 eur mesačne ako pravidelné výdavky (160 eur strava, po 20 eur drogéria, papiernictvo a zdravotná starostlivosť, 55 eur oblečenie a obuv, 45 eur knihy, časopisy, hračky, 15 eur múzeá, výlety, kino, 30 eur doprava, 40 eur podiel na chode domácnosti - energie, internet, 15 eur opravy, a nepravidelné výdavky v celkovej sume 5 210 eur (šk. klub vo výške 200 a 300 eur, 100 eur a 50 eur združenie rodičov za oba školské roky, po 100 eur školské pomôcky, voľnočasové aktivity (400 eur aikido šk. rok 2021/22, 150 eur klavír šk. rok 2020/2021), 600 eur športové potreby, 150 eur elektronika, 1 500 eur zariadenie detskej izby, 1 610 eur dovolenky. Za rovnaké obdobie náklady na P. vyčíslil na sumu 395 eur mesačne ako pravidelné výdavky (160 eur strava, 20 eur drogéria, papiernictvo, 30 eur zdravotná starostlivosť, 55 eur oblečenie a obuv, 45 eur knihy, časopisy, hračky, 15 eur múzeá, výlety, kino, 30 eur doprava (vrátane električky), 40 eur podiel na chode domácnosti - energie, internet, 15 eur opravy a nepravidelné výdavky v celkovej sume 6 030 eur (600 eur nadstavba anglický jazyk šk. rok 2021/2022, šk. klub vo výške 200 eur šk. rok 2020/2021, 100 eur a 50 eur združenie rodičov za oba školské roky, po 100 eur školské pomôcky, voľnočasové aktivity (210 eur plávanie za oba školské roky, 700 eur jazda na koni šk. rok 2019/2020 a 2020/2021, 150 eur klavír šk. rok 2020/2021), 600 eur športové potreby, 150 eur elektronika, 1 500 eur zariadenie detskej izby, 1 610 eur dovolenky. K prezentovaným nákladom otec uviedol, že má dlhodobý zvyk uhrádzať platby v hotovosti a k väčšine výdavkov nie je možné uviesť ani výpisy z banky.

81. Vykonaným dokazovaním odvolací súd zistil (táto skutočnosť nebola následne medzi účastníkmi konania sporná), že otec za obdobie 09.07.2019 do 31.12.2019 uhradil matke titulom výživného na maloletú P. sumu 1 000 eur a na maloletého H. sumu 1 000 eur (19.08. 2019 2 x 400 eur, 04.12. 400 eur, 10.12.2019 2 x 400 eur); keďže táto skutočnosť má podstatný význam, osobitne ju deklaroval vo výroku rozhodnutia v časti týkajúcej sa určenia výživného povinnému rodičovi na čas po rozvedení manželstva (§ 24 ods.1 Zákona o rodine).

82. K posudzovanej časti predmetu konania zdôrazňuje, že výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. Pokiaľ ide o výšku výživného, vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1, 2, 3, 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, súd pri určovaní výživného berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, pri zachovaní práva detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozhodnutia (§ 217 ods.1 C.s.p.), ktorá musí predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná, táto musí vychádzať zo základných potrieb (bývanie, stravovanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, náklady súvisiace o školskou dochádzkou a pod.), a pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje, treba zohľadniť aj tiež náklady na voľnočasové aktivity. Po stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa, môže súd pristúpiť k určeniu miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov, pri zohľadnení ich zárobkových schopností, majetkových pomerov, životnej úrovne, počtu iných vyživovacích povinností a ich výšky, plnenia vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa, plnenia vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami.

83. Ďalej zdôrazňuje, že aj pri rozhodovaní o určení výživného rodičov k maloletým deťom na čas po rozvedení manželstva, je konajúci súd podľa § 35 C.m.p. povinný zistiť skutočný stav veci, ktorý je mierou čo najbližšieho priblíženia sa hmotnoprávnemu rozsahu práv, povinností a právom chránených záujmov a činnosť súdu musí smerovať k posúdeniu podmienok, ktoré sú rozhodujúcimi pre určenie výšky výživného povinného rodiča na maloleté dieťa, ktoré je odkázané výživou na svojich rodičoch, t.j. k skúmaniu a dôslednému posúdeniu schopností, možností a majetkových pomerov oboch rodičov a rozsahu odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa. Aj keď sa v danom prípade jedná o konanie riadiace sa ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku, ambícia, aby podklad rozhodnutia bol sumár zistení, ktoré sa čo najviac približujú skutočnému stavu veci (teda materiálnej pravde), nemôže byť dosiahnutá bez účastníkov konania a zákon aj v týchto veciach trvá na naplnení základných procesných povinností (povinnosti tvrdenia právne relevantných skutočností a dôkaznej povinnosti). Pri rozhodovaní o tejto časti predmetu konania musel odvolací súd zohľadňovať fakt, že rodičia pri špecifikácii nákladov vynakladaných na maloleté deti nedokázali (pre odstup času) všetky podstatné listinné dôkazy pred rozhodnutím súdu predložiť a ich zaobstarávanie odvolacím súdom (napr. vo vzťahu k nákladom za lekársku starostlivosť, k nákladom za psychologickú starostlivosť detí za roky 2019 a 2020 podľa tvrdenia otca uhrádzaných pomerne, rodičmi uvádzané aktivity a potreby detí a pod.) je nad rámec povinnosti súdu podľa § 35 C.m.p.. Na základe uvedeného, pokiaľ ide o náklady v niektorých položkách (napr. obuv, ošatenie, strava, hygienické potreby a drogeria, voľný čas), pri týchto odvolacích súd vychádzal zo všeobecných poznatkov o cenách tovarov a služieb a primeranosti ich obvyklej spotreby dieťaťom v porovnateľnom veku a pri porovnateľnej životnej úrovni rodičov. Dodáva, že iný postup súdu by bol v rozpore so záujmami maloletých detí.

84. Pri určení vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom počas období, v ktorých zabezpečovala osobnú starostlivosť o maloleté deti matka, t.j. za obdobie od 09.07.2019 do 07.02.2020 a od 16.05.2020 do 31.08.2020, odvolací súd zohľadňoval jednak príjmové a majetkové pomery oboch rodičov a aj rozsah nákladov, ktoré vynakladala matka na zabezpečovanie a uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletých detí. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že matka dosahovala čistý priemerný mesačný príjem vo výške 3 082 eur za rok 2019 a 3 560 eur za rok 2020, čistý príjem otca predstavoval v roku 2019 sumu 2 085 euro a v roku 2020 sumu 2 743 eur. Náklady na maloleté deti za uvedené obdobie matka vyčísliła v podaní z 20.02.2022, vo vzťahu ku ktorým otec namietal že nemá vedomosť o poistení, ktoré uhrádza deťom matka, matka neprijala jeho návrh používať pre deti veci, ktoré deťom zabezpečil

(šaty a športové vybavenie), náklady na psychologičku v roku 2019 uhradili rodičia spoločným dielom, vzhľadom na vek syna nie je pre neho vhodné a ani potrebné vlastníť mobilný telefón a za svoju povinnosť nepovažuje podieľať sa na nákladoch matky spojených o získaním, zariadením bytu a nájomným. Odvolací súd za uvedené obdobie ustálil, súčasne zohľadňujúc výšku v danom období aktuálnej životnej úrovne rodičov, ako základné odôvodnené potreby maloletých detí náklad 55 eur za bývanie, 130 eur strava, 25 eur školské zariadenie strava, 60 eur oblečenie, obuv, 20 eur drogéria, hygienické potreby, 20 eur lieky a vitamíny, 20 eur zdravotná starostlivosť, 30 eur krúžky, 30 eur pomôcky do školy a materskej školy, knihy, hračky, 30 eur voľný čas (kiná, divadlá, aktivity počas výletov a pod.), 10 eur mobilný telefón P., 50 eur ostatné výdavky (na ostatné nepravidelné odôvodnené potreby detí ako športové vybavenie a oblečenie, náklady súvisiace s trávením prázdnin a dovolení a pod.). Na základe v danom čase existujúcich príjmových a majetkových pomerov oboch rodičov a rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí (posudzovaných aj vo vzťahu k výške životnej úrovne rodičov), súčasne zohľadniac, že časť svojej vyživovacej povinnosti matka vyvažovala osobnou starostlivosťou o maloleté deti, určil výživné, na ktorého plnenie zaviazal otca, v sume 250 eur mesačne na maloletú P. a v sume 200 eur mesačne na maloletého H.. Rovnakú výšku výživného na maloleté deti určil aj vo vzťahu k matke za obdobie od 08.02. 2020 do 15.05.2020 vychádzajúc z úvahy porovnateľnej skladby potrieb detí a nákladov vynakladaných na ich uspokojenie otcom (otec mal v danom čase o.i. vynaložiť aj sumu 350 eur za materskú škôlku pre H., deti mali súkromné hodiny klavíra) so zohľadnením príjmových a majetkových pomerov na strane rodičov a okolnosti, že v danom čase časť svojej vyživovacej povinnosti nahrádzal osobnou starostlivosťou o deti otec.

85. Pri určení vyživovacej povinnosti matky k maloletým deťom počas ďalších období, v ktorých zabezpečoval osobnú starostlivosť o maloleté deti otec od 01.09.2020 do 30.06.2021, od 01.09.2021 do 31.10.2021 a od 01.01.2022 do právoplatnosti tohto rozsudku, pri určovaní výživného odvolací súd zohľadňoval vhodné kritériá, ako uviedol v predchádzajúcom odseku. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že matka dosahovala čistý priemerný mesačný príjem vo výške 3 560 eur za rok 2020, do 31.08.2021 vo výške 3 770 eur, od 01.09.2021 do 31.12.2021 1 632 eur a za rok 2022 2 070 eur. Čistý príjem otca predstavoval v roku 2020 sumu 2 743 eur, v roku 2021 sumu 1 594 eur a za aktuálny rok 2022 sumu 1 742 eur. Maloletý H. v školskom roku 2020/2021 začal navštevovať 1. ročník základnej školy, P. navštevovala v rovnakom školskom roku 4. ročník základnej školy. V školskom roku 2020/2021 odvolací súd ustálil ako základné odôvodnené potreby maloletých detí náklad 40 eur za bývanie, 160 eur strava vrátane stravy v škole, 20 eur drogéria, 30 eur lieky a zdravotná starostlivosť, 20 eur školský klub (u P. 30 eur), 60 eur oblečenie, obuv, 5 eur ZRPŠ, 15 eur klavír, 20 eur doprava, 20 eur školské pomôcky, 30 eur voľný čas, u P. 11 eur plávanie, 35 eur jazda na koni. V školskom roku 2021/2022 odvolací súd ustálil ako základné odôvodnené potreby maloletých detí náklad 40 eur za bývanie, 160 eur strava aj so stravou v škole, 20 eur drogéria, 30 eur lieky a zdravotná starostlivosť, 30 eur školský klub H.j, 60 eur oblečenie, obuv, 5 eur ZRPŠ, 20 eur doprava, 20 eur školské pomôcky, 30 eur voľný čas, u H. 40 eur Aikido, u P. 60 eur nadstavba angličtina, 11 eur plávanie. Vychádzajúc z uvedeného dospel k záveru, že na základe príjmových a majetkových pomerov oboch rodičov a rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí, ktoré je treba vnímať aj vo vzťahu k výške životnej úrovne rodičov, súčasne zohľadniac, že časť svojej vyživovacej povinnosti otec vyvažoval osobnou starostlivosťou o maloleté deti, odvolací súd za uvedené obdobia určil výživné, ktoré je matka povinná platiť na maloleté deti na sumu 270 eur mesačne na maloletú P. a sumu 220 eur mesačne na maloletého H..

86. Pokiaľ ide o obdobie mesiacov júl, august, november a december 2021, v ktorých rodičia po vzájomnej dohode realizovali striedavú starostlivosť o maloleté deti v pomernom rozsahu, odvolací súd s poukazom na zistenia, že každý z rodičov v danom čase zabezpečoval existujúce potreby detí, vo výroku rozhodnutia deklaroval, že za uvedené obdobie sa vyživovacia povinnosť rodičom neurčuje.

87. Výrok, v ktorom odvolací súd uložil, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, povinnosť matke platiť na výživu maloletej P. a maloletého H. sumou po 150 eur mesačne odôvodňuje odvolací súd návrhom otca, predneseným v priebehu odvolacieho konania vo vzťahu k výške výživného na maloleté deti na čas po rozhodnutí odvolacieho súdu. Pri skúmaní, či je takýto návrh v záujme maloletých detí dospel k záveru, že výška výživného navrhnutá otcom zodpovedá jednak zákonným kritériám upraveným v ust. § 62 a § 75 ods.1 Zákona o rodine a zároveň, pri akceptovaní rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí existujúcich v čase vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu, logicky reflektuje na rozsah styku matky s maloletými deťmi určený v tomto rozhodnutí, t.j. na pomerný rozsah starostlivosti rodičov o deti počas školských prázdnin v kalendárnom roku, kedy každý z rodičov bude hradiť bežné náklady na

maloleté deti počas svojej starostlivosti a na rozšírenie styku matky s deťmi počas bežného roku. Výška určeného výživného na maloleté deti za obdobie od právoplatnosti tohto rozhodnutia potom predstavuje zhodnotenie aktuálnych príjmových a majetkových pomerov oboch rodičov a rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí, s rozložením na obdobie celého kalendárneho roka, keďže súd pri určení výživného musí akceptovať zákonnú úpravu a zaviazat' k povinnosti platiť výživné rodiča, do ktorého osobnej starostlivosti nie sú maloleté deti zverené (§ 24 ods.1 Zákona o rodine).

88. Na odvoláciu námietku matky, ktorá s poukazom na obdobia predchádzajúce právoplatnosti výroku o rozvode manželstva, v ktorých otec neuhrádzal výživné na maloleté deti, konštatovala, že otcovi dlží výživné len za obdobie dvoch mesiacov, odvolací súd nemohol prihliadnuť. Zdôrazňuje, že s poukazom na predmet daného konania, v ňom rozhoduje výlučne o úprave pomerov maloletých detí týkajúcich sa len obdobia po rozvode manželstva (naviazaného na právoplatnosť výroku rozsudku o rozvode manželstva) a matkou navrhovaný postup mal aj s poukazom na § 76 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine (ak ide o výživné na maloleté deti, započítanie nie je možné) za neakceptovateľný a nesúladný so zákonom.

89. Vo výroku rozhodnutia napokon vo zvyšku zamietol návrh otca a návrh matky; uvedený výrok sa vzťahuje na návrh otca na určenie výživného matke nad v tomto rozhodnutí určenú sumu a obdobia uloženého matke za obdobie predchádzajúce rozhodnutiu odvolacieho súdu, na návrh matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti a úpravu styku otca s maloletými deťmi a na určenie výživného otcovi na maloleté deti nad sumu a obdobie určené a uložené otcovi v tomto rozhodnutí.

90. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o výške výživného na maloleté deti a úprave styku matky s maloletými deťmi podľa § 388 C.s.p. zmenil a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

91. Výrok, v ktorom odvolací súd deklaroval, že štátu žiadne trovy konania nevznikli, je v súlade s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 07.04.2021, č.k. 11CoP/422/2019-903, v spojení s uznesením zo dňa 27.09.2021, č.k. 11CoP/422/2019-949, ktorým bola uložená povinnosť zložiť obom rodičom preddavok na trovy znaleckého dokazovania vo výške po 500 eur a uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.01.2022, č.k. 11CoP/422/2019-1021, ktorým bolo ustanovenej znalkyni priznané znalečné a súčasne rozhodnuté o povinnosti Krajského súdu v Bratislave vrátiť zvyšnú časť nespotrebovaného preddavku na znalecké dokazovanie vo výške po 19,92 eur obom rodičom (uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.01.2022).

92. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 C.m.p. v spojení s § 262 ods.1, § 396 ods.2 C.s.p.

93. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).